

Λάρκος Λάρκου

Η ΕΥΡΩΠΗ ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΣΗ

Η ΕΕ μπροστά στην πρόκληση της μεταρρύθμισης

Σεπτέμβριος, 2016

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο νέο ηλεκτρονικό μου βιβλίο «Η ΕΥΡΩΠΗ ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΣΗ- Η ΕΕ μπροστά στην πρόκληση της μεταρρύθμισης», επιχειρώ να αναλύσω ένα μέρος από τα μεγάλα ζητήματα που η σημερινή ΕΕ αντιμετωπίζει. Η οικονομική κρίση και το δημοψήφισμα στο Ηνωμένο Βασίλειο θέτουν ερωτηματικά τα οποία η ΕΕ καλείται, όχι μόνο να διαχειριστεί αλλά και να τα επιλύσει ως μια αναγκαία προϋπόθεση για την «περισσότερη ΕΕ». Η κοινή γνώμη, παρά τους τριγμούς, στηρίζει το ευρωπαϊκό οικοδόμημα, ταυτόχρονα όμως ζητά μεταρρυθμίσεις, ενίσχυση της πολιτικής για την απασχόληση, ζητά καλύτερη ποιότητα ζωής, αλλαγές. Συνοπτικά ζητά μια καλύτερη ΕΕ. Εξελίξεις, ερωτήματα, εισηγήσεις περιλαμβάνονται στο βιβλίο. Τα πρώτα κείμενα συνδέονται με τις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 25 Μαΐου 2014 και τα τελευταία με τις τελευταίες εξελίξεις γύρω από το Brexit. Ενώνω σε ένα βιβλίο είκοσι κείμενα που έγραψα την τελευταία περίοδο, με την ελπίδα να αποβούν χρήσιμα σε κάθε πολίτη που κατανοεί τη σημασία της συμμετοχής μας στην ΕΕ και ασφαλώς την αναγκαιότητα για να είμαστε δραστήρια παρόντες στις εξελίξεις που έρχονται.

Λάρκος Λάρκου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΤΑ ΚΑΛΑ ΤΟΥ ΒΡΕΧΙΤ!, 16-7-16
2. ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΟ ΒΡΕΧΙΤ!, 5-7-16
3. ΟΙ ΔΥΟ ΚΑΜΕΡΟΝ, 1-7-16
4. ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΛΥΣΕΙΣ, 8-4-16
5. ΔΙΠΛΗ ΡΟΥΛΕΤΑ ΑΠΟ ΚΑΜΕΡΟΝ!, 3-5-16
6. ΤΡΟΜΟΣ ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ, 24-3-16
7. ΠΟΛΩΝΙΑ ΜΕ ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΠΑΡΕΚΤΡΟΠΕΣ, 13-1-16
8. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΣΥΝΟΡΙΟΦΥΛΑΚΗΣ, 25-12-15
9. Ο ΟΛΑΝΤ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ, 27-7-15
10. ΠΕΝΤΕ ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΣΕ ΜΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ, 28-6-15
11. ΑΝΤΙΕΥΡΩΠΑΪΣΜΟΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΥ, 8-5-15
12. 'ΟΧΙ ΑΛΛΕΣ ΣΥΝΟΔΟΥΣ! ΠΡΑΞΕΙΣ!, 22-4-15
13. ΓΙΟΥΓΚΕΡ: Η ΕΕ ΜΕ ΔΙΚΟ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΟ!, 19-3-15
14. Η ΕΥΡΩΖΩΝΗ ΣΕ ΣΩΜΑ!, 17-2-15
15. ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΙ ΑΞΙΩΜΑΤΟΥΧΟΙ ΤΗΣ ΕΕ, Η ΩΡΑ ΕΙΝΑΙ 12 ΠΑΡΑ ΤΕΤΑΡΤΟ!, 22-1-15
16. ΦΕΝΤΕΡΙΚΑ ΜΕ ΚΑΥΤΕΣ ΠΑΤΑΤΕΣ!, 7-9-14
17. Η ΕΕ ΜΕΤΑ ΤΙΣ ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΕΣ, 31-5-14
18. ΓΡΑΜΜΗ ΛΟΝΔΙΝΟ-ΣΚΩΤΙΑ-ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ...12-5-14
19. ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΨΗΦΟ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΟΝΑΣ!, 27-5-14
20. ΕΝΑΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ, ΠΙΟ ΙΣΧΥΡΗ ΕΥΡΩΖΩΝΗ, 30-3-14

Λάρκος Λάρκου

Η ΕΥΡΩΠΗ ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΣΗ

Η ΕΕ μπροστά στην πρόκληση της μεταρρύθμισης

1. ΤΑ ΚΑΛΑ ΤΟΥ BREXIT!

16- 7-2016

Γκάλοπ σε ευρωπαϊκές χώρες μετά το δημοψήφισμα στο Ηνωμένο Βασίλειο αποτυπώνει μια νέα πολιτική τάση: βλέπουμε άνοδο των δυνάμεων που παραδοσιακά υποστηρίζουν την ΕΕ (όπως το Χριστιανοδημοκρατικό και το Σοσιαλδημοκρατικό στη Γερμανία), ενώ ταυτόχρονα έχουμε πτώση περιθωριακών δυνάμεων, λεγόμενων, κατά περίπτωση, και «αντισυστημικών», που, βασικά καταγγέλλουν και σπανίως προτείνουν.

Τα πρώτα δείγματα γραφής μετά το δημοψήφισμα, λένε ότι το ευρωπαϊκό εγχείρημα βγαίνει πιο δυνατό μετά το δημοψήφισμα της παραπλάνησης στο Ηνωμένο Βασίλειο. Κάτω από το βάρος της απάτης ένας ένας οι παίκτες της πλάκας αποχωρούν: Φάρατζ και Τζόνσον αποχωρούν για να μην κληθούν να εργαστούν πάνω σε αυτά για τα οποία αγωνίστηκαν με πάθος, γιατί γνωρίζουν το τελικό αποτέλεσμα!

Η ΕΕ δεν μπορεί και δεν πρέπει να μείνει απαθής απέναντι στα νέα δεδομένα. Το σοκ από το brexit χρειάζεται να αποκτήσει πολιτικό βάθος με πρωτοβουλίες που να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των ευρωπαίων πολιτών. Οι αλλαγές στη δομή και τη λειτουργία της ΕΕ είναι αναγκαίες όπως λ.χ. ο τερματισμός της ξεπερασμένης πρακτικής της, ανά εξάμηνο, εκ περιτροπής προεδρίας, όπως λ.χ. συνένωση σε ένα πρόσωπο της πολιτικής ηγεσίας της ΕΕ, (δύο είναι πολλοί, ένας που εκλέγεται είναι καλύτερα), όπως λ.χ. καθαρή συνεννόηση για κυρώσεις για τα κράτη-μέλη που παραβιάζουν τις θεμελιώδεις συμφωνίες πάνω στις οποίες δήλωσαν ότι συναινούν όπως συμβαίνει τώρα με το προσφυγικό, όπως λ.χ. προώθηση της ιδέας για «κυβέρνηση της ευρωζώνης» κ.ά

Για να γίνουν τα πιο πάνω απαιτείται συνεχής προσπάθεια, θέληση, επιμονή γιατί η ΕΕ είναι ότι σημαντικότερο έχει κατακτήσει η Ευρώπη μέσα από τους αιώνες. Ένας παράγοντας συνεργασίας, ειρήνης, προώθησης κοινών πολιτικών, μια υπερεθνική συνένωση κρατών και πολιτών που χρειάζεται περισσότερες κοινοτικές πολιτικές και λιγότερο εθνικές περιχαρακώσεις. Χρειάζεται το γραγορότερο δυνατό ένα καλό επικοινωνιακό σχέδιο, καθώς δεν είναι λογικό το ευρωπαϊκό εγχείρημα να αφήνεται στο έλεος του κάθε Φάραζτ ή του κάθε Γκρίλο. Χρειάζεται τόλμη για τα αυτονόητα. Η ΕΕ προωθεί με διάφορες μορφές αναπτυξιακά έργα, συνέργειες, προγράμματα, περιφερειακές πολιτικές, προγράμματα αλληλεγγύης, εξωτερικές δράσεις. Κάθε Επιτροπή χρειάζεται να το λέει αυτό, δυνατά και καθαρά γιατί έχει την πρώτη ευθύνη για να γίνει γνωστή η πραγματική ΕΕ και όχι η ΕΕ όπως την παρουσιάζουν οι ακραίοι εθνικιστές. Κάθε εθνική κυβέρνηση, κάθε κράτους-μέλους έχει την ευθύνη να το λέει αυτό κάθε μέρα και με κάθε μέσο. Το κάνει αυτό λ.χ. η κυβέρνηση της Κύπρου ότι η ΕΕ στηρίζει πλήρως οικονομικά τη λειτουργία της ΔΕΑ για τις εκταφές αγνοουμένων και το πρόγραμμα ταυτοποίησης; Το κάνει αυτό η κυβέρνηση της Κύπρου ότι όλη η δραστηριότητα της Δικαιοδικής Επιτροπής για την Διατήρηση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς χρηματοδοτείται από την ΕΕ; Το κάνει αυτό λ.χ. ο δραστήριος Δήμος Λεμεσού για τα τόσα σπουδαία έργα που συντελούνται στην πόλη αυτή με ευρωπαϊκές επενδύσεις;

Μέσα σε όλα αυτά, η είδηση που ακολουθεί βεβαιώνει ότι κάτι πρέπει να αλλάξει στην ΕΕ στον τομέα της επικοινωνίας. Στο ΚΥΠΕ στις 27 Ιουνίου δημοσιεύονται τα πιο κάτω: «Την παράταση του ποσοστού συγχρηματοδότησης 85% για τα έργα του κοινοτικού πλαισίου στήριξης που εκτελούνται στην Κύπρο, ως και το 2020, με στόχο την αναθέρμανση της οικονομίας, αποφάσισε σήμερα το Κολέγιο των Επιτρόπων. Για να εξασφαλιστεί η ομαλή μετάβαση μετά την επιτυχή έξοδο της Κύπρου από το οικονομικό πρόγραμμα και για να δοθεί επιπλέον ώθηση στις

επενδύσεις, σήμερα η Κομισιόν προτείνει να παραταθεί το μέγιστο ποσοστό συγχρηματοδότησης της ΕΕ για την Κύπρο ύψους 85% έως το τέλος της περιόδου προγραμματισμού 2014-2020. Με αυτόν τον τρόπο, το όφελος για τον κυπριακό προϋπολογισμό ανέρχεται σε περίπου 99 εκατομμύρια ευρώ».

2. ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΟ BREXIT!

5-7-2016

Δύο καθηγητές, σχολιάζουν τις εξελίξεις όπως αυτές διαμορφώνονται με την απόφαση της πλειοψηφίας των Βρετανών να αποχωρήσουν από την ΕΕ.

Ο καθηγητής Χ. Τσούκας γράφει: «Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ό,τι καλύτερο συνέβη στην ήπειρό μας. Κράτησε την ειρήνη, διασφάλισε την ελευθερία και το κράτος δικαίου, παρήγαγε ευημερία. Η Ευρώπη είναι μέρος της ταυτότητάς μας. Απαιτείται τολμηρή και εμπνευσμένη ηγεσία να κρατήσουμε το όραμα ζωντανό. Η Βρετανική αποχώρηση είναι χτύπημα αλλά δεν είναι το τέλος του κόσμου. Με κατάλληλη ηγεσία, ίσως καταστεί ευκαιρία για την ηπειρωτική Ευρώπη. Ας δούμε την κρίση ως ευκαιρία να αναμορφώσουμε την Ευρώπη. Με κρίσεις και οδύνη η Ιστορία προχωρεί».

Ο καθηγητής Π. Ιωακειμίδης κρίνει ότι «η απόφαση της Βρετανίας να αποχωρήσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Brexit) αποτελεί οπωσδήποτε μια ιδιαίτερα αρνητική εξέλιξη για την Ευρώπη. Αποτελεί τη νίκη των ευρωσκεπτικιστικών, εθνολαϊκιστικών ακραίων δυνάμεων που επιδιώκουν την επιστροφή στο παρελθόν. Το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος θα πρέπει βεβαίως να γίνει σεβαστό. Ωστόσο η ΕΕ θα πρέπει να αντλήσει τα αναγκαία μαθήματα από την εξέλιξη αυτή θέτοντας ως κύριο ερώτημα το γιατί μια χώρα αποφασίζει να αποχωρήσει και γιατί ένα σημαντικό τμήμα των Ευρωπαίων πολιτών αμφισβητεί την αξία της ενοποίησης και τα επιτεύγματά της. Και με βάση αυτά τα μαθήματα να επιχειρήσει την επαναδιάταξη πολιτικών, στρατηγικών και προσεγγίσεων με στόχο τη βαθύτερη ενοποίηση που θα την φέρει πλησιέστερα προς την Ευρωπαϊκή κοινωνία και τους πολίτες της».

Ο καθηγητής Χ. Τσούκας συμπληρώνει: «Το σημαντικό είναι να αντέξει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Νοιώθει το σεισμό αλλά πρέπει να προστατευθεί από το τσουνάμι. Η Ευρώπη χρειάζεται να αναμορφωθεί - να ενισχύσει τη λογοδοσία και την αποτελεσματικότητά της. Χρειάζεται όμως υπομονή. Το πρόταγμα της ενωμένης Ευρώπης προχωρά μέσα από κρίσεις, δεν είναι μια γραμμική πορεία. Η Ευρώπη δεν χρειάζεται περισσότερο φεντεραλισμό, για την ώρα τουλάχιστον. Οι λαοί της είναι στενά δεμένοι με την εθνική τους ταυτότητα. Η Ευρωπαϊκή ταυτότητα απαιτεί τη μακρά διάρκεια του χρόνου για να χτισθεί. Η Βρετανική απόσχιση θα αναχαιτίσει το momentum της ενωμένης Ευρώπης. Αποδεικνύει ότι το πρόταγμα αυτό είναι αντιστρέψιμο. Οι ευρωσκεπτικιστές θα ενισχυθούν και θα απαιτήσουν εξαιρέσεις και ειδική μεταχείριση (το βλέπουμε στη διαχείριση του μεταναστευτικού). Η ΕΕ χρειάζεται εμπνευσμένη ηγεσία. Είναι η στιγμή που η Γερμανία και η Γαλλία πρέπει να ρίξουν το ειδικό βάρος τους στην ευρωπαϊκή ενοποίηση. Κοινά θέματα, όπως η διαχείριση συνόρων, χρειάζονται στιβαρή αντιμετώπιση σε ευρωπαϊκό επίπεδο...»

Ο πρόεδρος Φ. Ολάντ σε άρθρο του στη Journal du Dimanche γράφει: «η Γαλλία είναι έτοιμη να συμμετάσχει σε μια ισχυροποιημένη οργάνωση της Ευρωζώνης και να συγκροτήσει εμπροσθοφυλακή μαζί με τις χώρες που θα το επιθυμούσαν. Πρότεινα να επιστρέψουμε στην ιδέα του Ζακ Ντελόρ για μια κυβέρνηση της ευρωζώνης και να προσθέσουμε σε αυτήν έναν συγκεκριμένο προϋπολογισμό καθώς και ένα κοινοβούλιο για να διασφαλίσουμε τον δημοκρατικό έλεγχο. Το να μοιραζόμαστε το ίδιο νόμισμα είναι κάτι πολύ παραπάνω από το μια σύγκλιση. Είναι μια επιλογή που έκαναν 19 χώρες επειδή είναι προς το συμφέρον τους. Άλλωστε καμία κυβέρνηση εδώ και 15 χρόνια δεν ανέλαβε την ευθύνη να βγει από το ευρώ. Αυτή η επιλογή απαιτεί μια ενισχυμένη οργάνωση και μια πρωτοπορία, με τις χώρες που θα το αποφάσιζαν. Η Γαλλία είναι έτοιμη για κάτι τέτοιο επειδή, όμως μας έχει δείξει ο Ζακ Ντελόρ, μεγαλώνει όταν βρίσκεται στην πρωτοπορία της Ευρώπης».

Ο Ζακ Ντελόρ όταν ρωτήθηκε από την εφημερίδα, απάντησε ότι «το σημερινό σύστημα που ακολουθείται στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την ευρωζώνη δεν είναι πλέον διαχειρίσιμο. Αυτό δεν μπορεί να συνεχιστεί. Θα πρέπει να επανιδρυθεί αυτή η οικονομική και νομισματική Ένωση. Θα το κάνουν; Υπήρξε εξ αρχής μια κατασκευαστική ατέλεια. Υπάρχουν επίσης ανοησίες και μια αδυναμία της ευρωζώνης να βάλει τέλος σε αυτές. Στην παρούσα κατάσταση, αποφύγαμε τα χειρότερα. Όμως η Ευρώπη δεν είναι πλέον μια ηθική δύναμη -και λέω ηθική με την καλή έννοια του όρου. Θα πρέπει να αποκαταστήσουμε αυτήν την ηθική

δύναμη που ήταν η ισχύς της Ευρώπης σε άλλες περιόδους, όπως όταν έπεσε το Τείχος του Βερολίνου». («Βήμα της Κυριακής»- 19 Ιουλίου 2015).

Την ίδια περίοδο η ΕΕ μίλησε ειδικότερα για την Κύπρο: «παράταση του ποσοστού συγχρηματοδότησης 85% για τα έργα του κοινοτικού πλαισίου στήριξης που εκτελούνται στην Κύπρο, ως και το 2020, με στόχο την αναθέρμανση της οικονομίας, αποφάσισε σήμερα το Κολλέγιο των Επιτρόπων. Για να εξασφαλιστεί η ομαλή μετάβαση μετά την επιτυχή έξοδο της Κύπρου από το οικονομικό πρόγραμμα και για να δοθεί επιπλέον ώθηση στις επενδύσεις, σήμερα η Κομισιόν προτείνει να παραταθεί το μέγιστο ποσοστό συγχρηματοδότησης της ΕΕ για την Κύπρο ύψους 85% έως το τέλος της περιόδου προγραμματισμού 2014-2020. Με αυτόν τον τρόπο, το όφελος για τον κυπριακό προϋπολογισμό ανέρχεται σε περίπου 99 εκατομμύρια ευρώ» (ΚΥΠΕ, 1/7/16).

Το ευρωπαϊκό οικοδόμημα έχει υποστεί ζημιές εξαιτίας χειρισμών στη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, και του προσφυγικού.

Η ΕΕ έχει ανάγκη από μια «νέα αφήγηση» γιατί, όπως σημειώνει ο Ζαν Ντελόρ «θα πρέπει να αποκαταστήσουμε αυτήν την ηθική δύναμη που ήταν η ισχύς της Ευρώπης σε άλλες περιόδους, όπως όταν έπεσε το Τείχος του Βερολίνου».

Κρίνω ότι η περισσότερη και καλύτερη ΕΕ, βρίσκεται στη σκέψη Ντελόρ: «μια κυβέρνηση της ευρωζώνης, να προσθέσουμε σε αυτήν έναν συγκεκριμένο προϋπολογισμό καθώς και ένα κοινοβούλιο για να διασφαλίσουμε τον δημοκρατικό έλεγχο. Το να μοιραζόμαστε το ίδιο νόμισμα είναι κάτι πολύ παραπάνω από το μια σύγκλιση».

3. ΟΙ ΔΥΟ ΚΑΜΕΡΟΝ

1-7-2016

Παρά το γεγονός ότι στη γειτονιά μας οι μεγάλες ειδήσεις τρέχουν με γρήγορο ρυθμό (Ισραήλ-Τουρκία, Ρωσία-Τουρκία), εν τούτοις, κρίνω ότι οι εξελίξεις μετά το δημοψήφισμα στη Μ. Βρετανία προσφέρουν υλικό για πολύ «δικές μας» αναλύσεις. Με ονοματεπώνυμο:

Ν. Κάμερον: λίγος, μοιραίος, ή γκαντέμης; Οποιοδήποτε επίθετο διαλέξει κανείς για να τον προσεγγίσει, γνωρίζει ήδη τα πιο σημαντικά. Ο Ν. Κάμερον αποφάσισε

ως εκλογική υπόσχεση να προχωρήσει στη διεξαγωγή ενός δημοψηφίσματος για να κλείσει εσωκομματικούς λογαριασμούς. Μετέτρεψε το πρόβλημα του κόμματος των Συντηρητικών σε εθνικό (για ολόκληρο το Ηνωμένο Βασίλειο), και τελικά, σε ευρωπαϊκό! Οι Εργατικοί δεν ζήτησαν κάτι τέτοιο, ωστόσο, οι Συντηρητικοί δέχονταν πιέσεις από τη δική του σκληρή δεξιά τάση και βεβαίως την ακροδεξιά του Φαράτζ. Έτσι, ο Κάμερον αντί να παίξει το ρόλο του ηγέτη ενός διχασμένου κόμματος και να δώσει την οριστική λύση μέσα από δικό του εσωκομματικό τρόπο, (λ.χ. με κομματικό συνέδριο, ή με εσωτερικό, κομματικό δημοψήφισμα), προτίμησε να θέσει σε κίνδυνο μια ευρύτερη γεωπολιτική αλλαγή και να προχωρήσει στη διενέργεια δημοψηφίσματος.

Λοιπόν, όταν συνήθεις ηγέτες δεν μπορούν να αναλάβουν τις ευθύνες τους, όταν κρύβονται πίσω από την λαϊκή ψήφο και όταν βλέπουν τους αριθμούς που παράγουν τα γκάλοπ, καταλαμβάνουν ότι τα τρικς στην πολιτική ενίοτε εξελίσσονται σε πραγματικότητα! Αυτό που έκανε ο Κάμερον είναι μια αποθέωση της μικροπολιτικής! Έκανε διαπραγματεύσεις με την ΕΕ τον Φεβρουάριο. Πέτυχε κάποιες παραχωρήσεις προς τη χώρα του. Η ΕΕ για να κρατήσει την ενότητά της, κακώς πράττοντας, συμφώνησε με το Λονδίνο, παραβιάζοντας τη δική της νομοθεσία, ειδικά για εκείνες τις αλλαγές που στόχευαν στον τομέα της μείωσης ορισμένων παροχών σε κοινοτικούς εργαζόμενους. Αυτό δεν ήταν αρκετό για τον Κάμερον. Δεν είπε «διαπραγματεύτηκα βελτιώσεις στις σχέσεις του Λονδίνου με τις Βρυξέλλες, είναι αυτές, μια δύο, τρεις, ακούστε τις» και κατ' αυτόν τον τρόπο να εισηγηθεί να κλείσει ένα κεφάλαιο. Πήγε στο δημοψήφισμα, πιθανώς να νόμιζε πως με τις προηγούμενες παραχωρήσεις θα το κέρδιζε. Αντί να γίνει ένας Τσώρτσιλ, έγινε ο μοιραίος πολιτικός της σύγχρονης πολιτικής ιστορίας στην Μ. Βρετανία και την ΕΕ. Έτσι κάτω από το βάρος μιας μαζικής φοβίας σχετικά με το μεταναστευτικό, οι ψηφοφόροι πήραν την λάθος απάντηση στο λάθος ερώτημα. Το CNBC σχολιάζει ένα ενδιαφέρον στοιχείο για το μέλλον των εξελίξεων σε ΕΕ και ΜΒ: «όσο νεότερος ήταν ένας Βρετανός ψηφοφόρος, τόσο πιθανότερο ήταν να ψηφίσει υπέρ της παραμονής. Η δημοσκόπηση της You Gov έδειξε ότι το 75% των ψηφοφόρων μεταξύ 18 και 24 ετών ψήφισαν υπέρ της παραμονής». Επιλογικά, οι ηγέτες διαθέτουν άλλα χαρακτηριστικά από εκείνα που έδειξε ο κ. Κάμερον!

Τ. Κόρμπιν, ηγέτης των Εργατικών, από τις 12 Σεπτεμβρίου 2015. Σήμερα θα μπορούσε να ήταν πρωθυπουργός εν αναμονή, ο ηγέτης που θα ένωσε πολιτικά και ψυχολογικά την χώρα του με την ΕΕ. Έπεισε το 50% των ψηφοφόρων των Εργατικών να ψηφίσει υπέρ της παραμονής. Με δεδομένη την καλή διαδρομή των Εργατικών μέσα στην ΕΕ και από τη στιγμή που η βασική θέση ήταν υπέρ της παραμονής, τότε το 50% σήμαινε αυτόματη παραίτηση από τη θέση του. Δεν θεωρεί ότι κάτι δεν πάει καλά με την περίπτωσή του. Τότε τι; Άβουλος, δειλός, ή άχρωμος; Όχι ασφαλώς! Απλά δεν πιστεύει πλήρως στο ευρωπαϊκό εγχείρημα, ψήφισε εναντίον της ΕΕ στο δημοψήφισμα του 1975 όταν αυτό έκανε τα πρώτα βήματα. Προφανώς με μισά λόγια δεν κερδίζεις μεγάλες μάχες! Χρειάζεται να τις πιστεύεις. Και να τις πιστεύεις πολύ!

Η Τζο Κοξ δολοφονήθηκε γιατί ο ακροδεξιός δολοφόνος της βρήκε στη δράση της πάθος, αφοσίωση και μαχητικότητα. Πριν τη δολοφονία της, η Κόξ έπιασε τον παλμό της συγκυρίας. Σύμφωνα με δημοσίευμα στο «Βήμα» «η Κοξ είχε αγωνιστεί σκληρά στην εκστρατεία υπέρ της παραμονής της Βρετανίας στην ΕΕ, εν όψει του δημοψηφίσματος για το Brexit».

Στο ίδιο δημοσίευμα σημειώνεται ότι «η Κοξ έγραψε πρόσφατα ένα κοινό άρθρο με τον επίσης νεοεκλεγέντα βουλευτή Νιλ Κόιλ κατηγορώντας τον ηγέτη των Εργατικών Τζέρεμι Κόρμπιν ότι επιδεικνύει «αδύναμη ηγεσία, κακή κρίση και μια λανθασμένη αίσθηση των προτεραιοτήτων» (το «Βήμα», 19/6).

Ο Κόρμπιν πιστεύει ότι τα έκανε όλα καλά και δηλώνει έτοιμος να υπερασπιστεί το ρόλο του. Γι' αυτό αρνήθηκε να παραιτηθεί παρά το γεγονός ότι στις 28 Ιουνίου του το ζήτησαν 172 βουλευτές (40 υπέρ του) σε μια μη δεσμευτική ψηφοφορία. Προφανώς δεν έχει καταλάβει ότι έτσι γίνεται ακόμα πιο περιθωριακός πολιτικός! Την ώρα που σβήνει ο Κάμεροναυτός αγωνίζεται να κρατήσει αυτό που ξέρει καλά: να ηγείται της αντιπολίτευσης!

Αλλά το Εργατικό Κόμμα χρειάζεται κάτι πιο σημαντικό, παρά μια «αδύναμη ηγεσία, με κακή κρίση και μια λανθασμένη αίσθηση των προτεραιοτήτων».

4. ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΛΥΣΕΙΣ

8-4-2016

Η συζήτηση παραμένει πάντα επίκαιρη για όσους πιστεύουν ότι η πολιτική είναι σοβαρή υπόθεση εφόσον ενδιαφέρεται να λύσει προβλήματα, να αλλάξει τη ζωή των ανθρώπων. Ο καθηγητής Π. Ιωακείμιδης συζητά («Μεταρρύθμιση», 14 Απριλίου) το ζήτημα της διασύνδεσης της έννοιας της μείωσης στις στρατιωτικές δαπάνες της Ελλάδας και τις πολιτικές ασφαλείας που μπορούν να ασκηθούν μέσα στο ευρωπαϊκό πλαίσιο.

Γράφει: «Βεβαίως θα πρέπει να αναγνωρισθεί ότι η Ελλάδα δεν είναι ούτε Δανία ούτε Αυστρία, Βέλγιο ή Ολλανδία για να μειώσει σε αντίστοιχο ύψος τις στρατιωτικές δαπάνες. Βρίσκεται σε μια ασταθή γεωγραφική περιοχή με ορατούς πραγματικούς κινδύνους και απειλές (έστω κι αν ορισμένες από τις απειλές αυτές μεγιστοποιούνται μέσα από μια εθνολαϊκιστική προσέγγιση και ανάλυση). Επομένως αυτονόητο είναι ότι η μείωση των δαπανών θα πρέπει να γίνει χωρίς οποιαδήποτε επίπτωση στην ασφάλεια της χώρας. Μπορεί όμως να γίνει παρά το δυσμενές περιβάλλον; Η απάντηση είναι ότι μπορεί . Και στο σημείο αυτό καταγράφεται πρώτα απ' όλα μια κραυγαλέα αποτυχία του πολιτικού συστήματος - η αποτυχία αξιοποίησης του Ευρωπαϊκού πλαισίου, της δέσμης των ρυθμίσεων δηλαδή των Συνθηκών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αναφέρονται στην «προστασία των συνόρων»(αρθ. 21) και στην ρήτρα «αμοιβαίας συνδρομής» (αρθ. 42,7 Συνθήκη Λισσαβώνας). Οι ρήτρες αυτές εντάχθηκαν στη Συνθήκη μετά από πρωτοβουλία και διαπραγματευτική πίεση της Ελλάδας, πλήν όμως η Ελλάδα τις αγνόησε πλήρως Αντίθετα η ρήτρα (του άρθρου 42,7) για την αμοιβαία συνδρομή ενεργοποιήθηκε πρόσφατα για πρώτη φορά από τη Γαλλία μετά τα τρομοκρατικά χτυπήματα .Αλλά η Ελλάδα δεν αγνόησε μόνο αυτές τις ρήτρες. Αγνόησε και μάλιστα εσκεμμένα τις δεσμεύσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Ελσίνκι(Δεκέμβριος 1999) για την ειρηνική επίλυση των συνοριακών διαφορών με την Τουρκία ή την παραπομπή τους στο Διεθνές Δικαστήριο για επίλυση.

Η Ελλάδα θα μπορούσε να διαμορφώσει μια συνεκτική, ολοκληρωμένη στρατηγική για την αξιοποίηση του ενωσιακού πλαισίου προκειμένου να ενιχύσει την ασφάλεια της. Θα μπορούσε π.χ. τώρα που η Γαλλία άνοιξε το δρόμο να ακολουθήσει η Ελλάδα με τις δικές τις ευρηματικές ιδέες για την εφαρμογή των

σχετικών ρητρών και δεσμεύσεων των Ευρωπαϊκών Συμβουλίων. Το ερώτημα είναι εάν υπάρχει η βούληση για κάτι τέτοιο. Μια σειρά από ενέργειες οδηγούν μάλλον προς το αντίθετο συμπέρασμα με την προβολή βολικών δικαιολογητικών μύθων και επιχειρημάτων. Αλλά μια τέτοια στρατηγική θα επέτρεπε στη χώρα να μειώσει με ασφάλεια και ακίνδυνα τις στρατιωτικές δαπάνες αντί π.χ. να περικόπτει βάνουσα τις συντάξεις και κοινωνικές δαπάνες στην υγεία, παιδεία, κ.α (χωρίς αυτό να σημαίνει βέβαια ότι οι κοινωνικές δαπάνες/συντάξεις δεν θα πρέπει να εξορθολογισθούν και το συνταξιοδοτικό σύστημα να μεταρρυθμισθεί ριζικά). Οι ένοπλες δυνάμεις είναι αναντίρρητα ο κύριος πυλώνας για την ασφάλεια της χώρας. Η ασφάλεια ωστόσο μπορεί να ενισχυθεί και με άλλες ευρυματικές προσεγγίσεις τόσο στο πλαίσιο της ΕΕ όσο και της εξωτερικής πολιτικής αλλά γενικότερα. Και οπωσδήποτε η ισχύς μιας χώρας δεν εξαρτάται μόνο και αποκλειστικά από τις ένοπλες δυνάμεις της. Εξαρτάται από την ευρωστία της οικονομίας της, την αξιοπιστία, εικόνα και ελκυστικότητα που μπορεί να έχει στο περιφερειακό και διεθνές σύστημα, από παράγοντες δηλαδή που της επιτρέπουν να ασκήσει επιρροή και που αθροιστικά ταξινομούνται ως μέσα ήπιας ισχύος(soft power)».

Δύο σημεία από την ανάλυση Ιωακειμίδα αφορούν πλήρως την Κύπρο -με τις κατάλληλες, βεβαίως, προσαρμογές.

Πρώτο, «αποτυχία αξιοποίησης του Ευρωπαϊκού πλαισίου, της δέσμης των ρυθμίσεων δηλαδή των Συνθηκών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αναφέρονται στην «προστασία των συνόρων»(αρθ. 21) και στην ρήτρα «αμοιβαίας συνδρομής» (αρθ. 42,7 Συνθήκη Λισσαβώνας).Οι ρήτρες αυτές εντάχθηκαν στη Συνθήκη μετά από πρωτοβουλία και διαπραγματευτική πίεση της Ελλάδας, πλὴν ὅμως ἡ Ελλάδα τις αγνόησε πλήρως Αντίθετα η ρήτρα (του άρθρου 42,7) για την αμοιβαία συνδρομή ενεργοποιήθηκε πρόσφατα για πρώτη φορά από τη Γαλλία μετά τα τρομοκρατικά χτυπήματα».

Σχόλιο: αν η Ελλάδα μπορούσε να αξιοποιήσει τη «ρήτρα αμοιβαίας συνδρομής», η Κύπρος, λόγω στρατιωτικής κατοχής τμήματος του εδάφους της, θα έπρεπε να το κάνει πριν δώδεκα χρόνια, την επομένη της ένταξης. Αν η Κύπρος δεν διαθέτει στελέχη με επιτελική γνώση, θα μπορούσε να αξιοποιήσει τις γνώσεις και την εμπειρία του Π. Ιωακειμίδα. Αυτό έκανε ο Κ. Σημίτης. Αυτό έκανε ο Γ. Κρανιδιώτης, του οποίου ο καθηγητής Ιωακειμίδης, ήταν το δεξί χέρι. Κέρδισε η Ελλάδα, κέρδισε και η Κύπρος. Η Λευκωσία δεν έχει κάνει κάτι τέτοιο γιατί οι διπλωμάτες της θεωρούν τους εαυτούς τους επαρκείς και, ίσως, παντογνώστες.

Δεύτερο: Ο Π. Ιωακειμίδης σημειώνει ότι «η ασφάλεια μπορεί να ενισχυθεί και με άλλες ευρυματικές προσεγγίσεις τόσο στο πλαίσιο της ΕΕ όσο και της εξωτερικής πολιτικής αλλά γενικότερα. Και οπωσδήποτε η ισχύς μιας χώρας δεν εξαρτάται μόνο και αποκλειστικά από τις ένοπλες δυνάμεις της. Εξαρτάται από την ευρωστία της οικονομίας της, την αξιοπιστία, εικόνα και ελκυστικότητα που μπορεί να έχει στο περιφερειακό και διεθνές σύστημα, από παράγοντες δηλαδή που της επιτρέπουν να ασκήσει επιρροή και που αθροιστικά ταξινομούνται ως μέσα ήπιας ισχύος (soft power)».

Σχόλιο: αυτή την πολιτική είχε και έχει ανάγκη η Κύπρος. Χρειαζόμαστε μια διαφορετική αντίληψη για την εξωτερική πολιτική. Χρειαζόμαστε αυτό που ο Θουκυδίδης ονόμασε πολιτική που να υπηρετεί το «μονιμότερο συμφέρον της πόλης»- αυτό που θα υπερτερεί της πολιτικής που έχει ως στόχο την «απόλαυση μιας πρόσκαιρης δόξας». Η Κύπρος μπορεί να παίξει το ρόλο μιας σταθεροποιητικής, ευρωπαϊκής, δύναμης στην Α. Μεσόγειο με την επίλυση του κυπριακού. Να μην είναι η ίδια μέρος ενός ευρύτερου προβλήματος για να είναι σε θέση «να ασκήσει επιρροή». Να κάνει η ίδια εξαγωγή σταθερότητας και περιφερειακής συνεργασίας, να είναι η ίδια μικρός παίκτης για λύσεις σε μικρά και μεγάλα ζητήματα.

5. ΔΙΠΛΗ ΡΟΥΛΕΤΑ ΑΠΟ ΚΑΜΕΡΟΝ!

3-5-2016

Ο Μ. Ομπάμα έλαβε καθαρή θέση υπέρ της παραμονής της Μ. Βρετανίας στην ΕΕ. Η θέση σαφής: «έτσι (με την παραμονή) θα είστε πιο μεγάλη χώρα». Στη συνέχεια έλαβαν το λόγο ο Οίκος Αξιολόγησης Standard & Poor's έτσι όπως γράφει το «Βήμα» στις 29 Απριλίου:

«Ο S&P εκτιμά ότι οι Βρετανοί θα ψηφίσουν υπέρ της παραμονής της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όμως ο κίνδυνος ενός Brexit θεωρείται αρνητικός για τη φερεγγυότητα της Βρετανίας. Ο S&P είναι ο μοναδικός από τους μεγάλους οίκους αξιολόγησης που διατηρεί τη Βρετανία στη βαθμίδα «ΑΑΑ». Η προοπτική της χώρας όμως παραμένει αρνητική, κάτι που σημαίνει ότι υπάρχει μία στις τρεις πιθανότητες να υποβαθμίσει το αξιόχρεο της μέσα στα επόμενα δύο χρόνια. «Η αρνητική προοπτική εξακολουθεί να αντικατοπτρίζει την άποψή μας

ότι το επικείμενο δημοψήφισμα για την παραμονή ή μη της Βρετανίας στην ΕΕ (...) είναι πιθανόν να κριθεί οριακά» και το αποτέλεσμα του να είναι υπέρ της αποχώρησης, ανέφερε ο οίκος. «Η διατήρηση της βαθμίδας (του «ΑΑΑ») αντικατοπτρίζει την υπόθεσή μας ότι, με μικρή πλειοψηφία, το δημοψήφισμα θα κρίνει υπέρ της παραμονής στην ΕΕ»

Από το «Βήμα» επίσης αυτό: «την ίδια στιγμή, δημοσκόπηση της εταιρείας ORB που διενεργήθηκε για λογαριασμό του Independent δείχνει ότι τόσο η εκστρατεία υπέρ της παραμονής στην ΕΕ, όσο και εκείνη υπέρ της αποχώρησης από την Ένωση συγκεντρώνουν ακριβώς 50% των προθέσεων ψήφου. Η δημοσκόπηση κατέδειξε επίσης πως η ισορροπία μεταβάλλεται ελαφρά υπέρ του στρατοπέδου των υποστηρικτών της αποχώρησης από την ΕΕ, εάν συνυπολογιστεί ο αριθμός των ερωτηθέντων που δήλωσαν πως σκοπεύουν να ψηφίσουν οπωσδήποτε στο δημοψήφισμα της 23ης Ιουνίου. Συνυπολογιζόμενου αυτού του στοιχείου, η εκστρατεία υπέρ της αποχώρησης από την ΕΕ προηγείται με 51% ενώ εκείνη υπέρ της παραμονής βλέπει το ποσοστό της να περιορίζεται στο 49%, σύμφωνα με την ORB. Οι υποστηρικτές της εκστρατείας υπέρ της παραμονής, της οποίας ηγείται ο συντηρητικός βρετανός πρωθυπουργός Ντέιβιντ Κάμερον, έτρεφαν ελπίδες πως το μήνυμα Ομπάμα κατά της αποχώρησης από την ΕΕ θα τους βοηθούσε.

Ο Ομπάμα τόνισε τη σημασία που έχει για την Ουάσινγκτον η Βρετανία να παραμείνει μια φωνή με επιρροή στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ταυτόχρονα, προειδοποίησε ότι η Βρετανία θα βρεθεί στο «τέλος της ουράς» των κρατών τα οποία διαπραγματεύονται εμπορικές συμφωνίες με την Ουάσινγκτον σε περίπτωση που εγκαταλείψει την Ένωση. Εκπρόσωπος της ORB ανέφερε ότι το συνολικό, μη προσαρμοσμένο ποσοστό 50-50% των προθέσεων ψήφου μπορεί να συγκριθεί με το προβάδισμα 51-49% των υποστηρικτών της παραμονής στην ΕΕ που είχε καταγραφεί τον Μάρτιο σε δημοσκόπηση μέσω Διαδικτύου που είχε διενεργήσει η ίδια εταιρεία» (ηλεκτρονικό «Βήμα», 29 Απριλίου)

Τα πιο πάνω στοιχεία δείχνουν ότι ο Ν. Κάμερον παίζει στη ρουλέτα μια μεγάλη γεωπολιτική αλλαγή! Αποφάσισε δημοψήφισμα για να κλείσει εσωκομματικούς λογαριασμούς, μετέτρεψε το πρόβλημα του κόμματος των Συντηρητικών σε εθνικό και ευρωπαϊκό! Ειδικότερα: οι Εργατικοί δεν ζήτησαν κάτι τέτοιο, ωστόσο, οι Συντηρητικοί δέχονταν πιέσεις από την ακροδεξιά του Φαράτζ και ένα μέρος τους έγερνε σε παραπλήσιες απόψεις. Έτσι, ο Κάμερον αντί να παίζει

το ρόλο του ηγέτη ενός διχασμένου κόμματος και να δώσει την οριστική λύση μέσα από δικό του εσωκομματικό τρόπο, (κομματικό συνέδριο, ή εσωτερικό δημοψήφισμα), προτίμησε να θέσει σε κίνδυνο μια ευρύτερη γεωπολιτική αλλαγή και να προχωρήσει στη διενέργεια δημοψηφίσματος.

Έξοδος σημαίνει μια σημαντική υποχώρηση της ευρωπαϊκής ιδέας, ενδεχομένως κάποια κόμματα σε άλλες χώρες να μιμηθούν τον Κάμερον, νέοι αστάθμητοι παράγοντες θα έρθουν στο προσκήνιο, οι συνεργασίες σε κρίσιμα θέματα όπως η καταπολέμηση της τρομοκρατίας και το προσφυγικό θα μπουν στον αστερισμό της αμφιβολίας. Λοιπόν, όταν συνήθεις ηγέτες δεν μπορούν να αναλάβουν τις ευθύνες τους, όταν κρύβονται πίσω από την λαϊκή ψήφο, όταν εκλιπαρούν τον Μ. Ομπάμα να τους σώσει την τελευταία στιγμή, και όταν βλέπουν τους αριθμούς που παράγουν τα γκάλοπ, μπορεί (εκ των υστέρων) να καταλαμβάνουν ότι τα τρικς στην πολιτική ενίοτε εξελίσσονται σε πραγματικότητα! Αυτό που επιχειρεί ο Κάμερον είναι μια αποθέωση της μικροπολιτικής! Έκανε διαπραγματεύσεις με την ΕΕ, πέτυχε κάποιες παραχωρήσεις προς τη χώρα του, τις οποίες η ΕΕ για να κρατήσει την ενότητά της, κακώς τις έδωσε παραβιάζοντας την νομοθεσία της- ειδικά εκείνες που στόχευαν στον τομέα της μείωσης ορισμένων παροχών σε κοινοτικούς εργαζόμενους. Ούτε αυτό ήταν αρκετό για τον Κάμερον. Δεν είπε «διαπραγματεύτηκα βελτιώσεις στις σχέσεις του Λονδίνου με τις Βρυξέλλες, είναι αυτές, μια δύο, τρεις, ακούστε τις» και κατ' αυτόν τον τρόπο να εισηγηθεί να κλείσει ένα κεφάλαιο. Έτσι τώρα όλα είναι στην πλάστιγγα, ως ακόμα μια απόδειξη ότι οι μεγάλοι ηγέτες διαθέτουν άλλα χαρακτηριστικά από εκείνα που έδειξε ο κ. Κάμερον!

6. ΤΡΟΜΟΣ ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

24-3-2016

Δεν γνωρίζω αν η τρομοκρατική επίθεση στις Βρυξέλλες στις 22 Μαρτίου ισοδυναμεί με την 11^η Σεπτεμβρίου της Ευρώπης. Βέβαιον είναι ότι θα αλλάξει την Ευρώπη και θα οδηγήσει σε μια σειρά από νέα μέτρα για την αντιμετώπιση του τυφλού ισλαμικού φανατισμού. Δεν γίνεται αλλιώς: οι κοινωνίες οφείλουν να λάβουν πιο αποτελεσματικά μέτρα στη μάχη κατά της τρομοκρατίας.

Είναι χωρίς αμφιβολία το πιο σημαντικό παγκόσμιο πρόβλημα. Ακριβώς επειδή εκτείνεται σε πολλά μέρη του πλανήτη, χρειάζεται παγκόσμια και περιφερειακή συνεργασία για την αντιμετώπισή της. Προφανώς έχουν γίνει βήματα αλλά όλα τα στοιχεία δείχνουν ότι η χρειάζεται να γίνουν πολλά ακόμα: οι τρομοκρατικές επιθέσεις στο Παρίσι ξεκίνησαν από τις Βρυξέλλες, συνεπώς οι αστυνομικές αρχές δεν έχουν έναν αντίπαλο κλεισμένο στα εσωτερικά σύνορα ενός κράτους. Είναι ένας επικίνδυνος, τυφλός δολοφόνος που αντιμετωπίζεται με περισσότερη ανταλλαγή εμπειρίας και γνώσης ανάμεσα στις αστυνομικές αρχές των κρατών-μελών της ΕΕ. Η υστέρηση σε αυτόν τον τομέα έχει τραγικές συνέπειες, όπως δείχνουν τα στοιχεία από τις τρομοκρατικές επιθέσεις στις 22 Μαρτίου, συνεπώς αν δεν γίνει ένα ολοκληρωμένο πακέτο συνεργασίας σε αυτό, όλα τα άλλα θα παραμένουν ατελέσφορες ενέργειες.

Η πολιτική ατζέντα στην Ευρώπη θα αλλάξει καθώς το ζήτημα της τρομοκρατίας σε συνδυασμό με το προσφυγικό θα κυριαρχήσουν το επόμενο χρονικό διάστημα. Οι δυνάμεις με μετριοπαθείς θέσεις στο προσφυγικό θα χάσουν περισσότερες δυνάμεις και οι δυνάμεις με πιο επιθετική ρητορική θα κερδίσουν έδαφος. Η οπισθοχώρηση της επιρροής της Α. Μέρκελ σε αυτό το διάστημα, όπως έδειξαν τα αποτελέσματα σε τρία ομοσπονδιακά κρατίδια της Γερμανίας, δεν είναι καλό σημάδι για το σύνολο της προσπάθειας για ευρωπαϊκές λύσεις στο διπλό ζήτημα τρομοκρατία-προσφυγικό. Κάθε οπισθοχώρηση των δυνάμεων που ενδιαφέρονται για την αντιμετώπιση της κρίσης μέσα και μαζί με την ΕΕ, αποτελεί πλήγμα για τη ρεαλιστική σχολή και ταυτόχρονα νίκη των δυνάμεων του εθνικού απομονωτισμού και της αποσύνθεσης της ΕΕ εν ονόματι μιας λύσης που σημαίνει επιστροφή στο «αλβανικό μοντέλο»-μια βέβαιη συνταγή για περιπέτειες στο άγνωστο με βάρκα την ελπίδα, μέσα από ολοένα και περισσότερη κοινωνική και οικονομική απόγνωση κάθε έθνους χωριστά.

Η ΕΕ, εκ των πραγμάτων, θα αποδεχθεί την προσωρινή αλλαγή σε ορισμένες πρόνοιες της συνθήκης Σένγκεν, γεγονός που φαίνεται αναπότρεπτο υπό τις παρούσες συνθήκες. Το αίτημα της ασφάλειας αποκτά πλέον ένα πιο επιτακτικό περιεχόμενο και πάνω σε αυτό όλα τα κράτη θα διαθέσουν περισσότερους πόρους και δυνάμεις για να κερδίσουν τη μάχη κατά της τρομοκρατίας. Η μάχη κατά της τρομοκρατίας και η υπεράσπιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων αναζητά μια νέα ισορροπία, ικανή να δώσει λύσεις επί του εδάφους στην αντιμετώπιση της τυφλής βίας. Η κατάσταση δεν σηκώνει αναβολές καθώς το διακύβευμα συνδέεται με τον σκληρό πυρήνα της ευρωπαϊκής ενοποίησης. Η νέα ισορροπία χρειάζεται να είναι ικανή να έχει την αποδοχή από πλειοψηφίες που συνθέτουν το ευρωπαϊκό μωσαϊκό και να προωθούν λύσεις μέσα από την οπτική της

«περισσότερης ΕΕ». Αν ο γάλλος πρωθυπουργός Μανουέλ Βαλς διαπιστώνει μετά την επίθεση στις Βρυξέλλες «επείγουσα ανάγκη προστασίας των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ», τότε τα πράγματα είναι πιο σοβαρά, καθώς δείχνει πόσο έχουν καθυστερήσει τα κράτη-μέλη να κάνουν τα αυτονόητα, και μάλιστα να τα λέει αυτά πρωθυπουργός μεγάλης χώρας που έχει ήδη δεχθεί πολύ μεγάλα πλήγματα από την τρομοκρατία.

Δυνάμεις του μετριοπαθούς ισλάμ οφείλουν να κάνουν κάτι περισσότερο στο χώρο επιρροής τους. Διαθέτουν πόρους και μέσα για να περιορίσουν τη τυφλή τρομοκρατία, κυρίως να μιλήσουν με τη γλώσσα που κατανοεί καλύτερα ένας μουσουλμάνος. Το ισλάμ πρέπει να βρίσκεται κάθε μέρα απέναντι στους οπαδούς του δόγματος των τζιχαντιστών και να εργαστεί με περισσότερη ζέση για να αναδείξει με έναν πιο συστηματικό σε πολλούς μουσουλμάνους το απαίσιο πρόσωπο αυτής της θρησκευτικής φράξιας που αρνείται την αξία της ανθρώπινης ζωής και ταυτίζει την θρησκευτική πίστη με τον θάνατο και τη μαζική δολοφονία.

Μαζί με αυτό, στο επίπεδο που τους αναλογεί, θρησκευτικές ηγέτες που ασπάζονται διαφορετικά δόγματα, είναι καιρός να αφήσουν στην άκρη θεολογικές διαφορές που έρχονται από την ιστορική τους διαδρομή αιώνων και να δώσουν βάρος στο σήμερα και στις πραγματικές ανάγκες των ανθρώπων. Αυτό που κάνει συχνά ο Πάπας Φραγκίσκος είναι καλό, αλλά προφανώς χρειάζεται να λάβουν μέρος σε αυτή τη μάχη περισσότεροι θρησκευτικοί ηγέτες με περισσότερη αίσθηση της πραγματικότητας.

7. ΠΟΛΩΝΙΑ ΜΕ ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΠΑΡΕΚΤΡΟΠΕΣ

13-1-2016

Διαβάζω από το «Βήμα» τα εξής σημαντικά: «Ο Ευρωπαϊός Επίτροπος αρμόδιος για την ψηφιακή οικονομία Γκίντερ Έτινγκερ, απείλησε τη Βαρσοβία ότι θα θέσει σε λειτουργία τη διαδικασία για παραβίαση θεμελιωδών αξιών της ΕΕ, μετά την υιοθέτηση από το πολωνικό κοινοβούλιο ενός νόμου που θέτει τα δημόσια μέσα ενημέρωσης υπό τον έλεγχο του κυβερνήντος συντηρητικού κόμματος. Πολλά

είναι αυτά που συνηγορούν για να ενεργοποιήσουμε τον «μηχανισμό κράτους δικαίου» και να θέσουμε τη Βαρσοβία υπό επιτήρηση», δηλώνει ο Έτινγκερ στο κυριακάτικο φύλλο της γερμανικής εφημερίδας Frankfurter Allgemeine Zeitung (FAZ).

Οι πολωνοί βουλευτές και γερουσιαστές ενέκριναν νόμο, βάσει του οποίου τερματίζονται αμέσως οι θητείες των μελών των διευθύνσεων και των Συμβουλίων Εποπτείας της Δημόσιας Ραδιοτηλεόρασης. Σύμφωνα με τη FAZ, ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ περιέλαβε το θέμα αυτό στην ημερήσια διάταξη της επόμενης συνεδρίασης της Επιτροπής, στις 13 Ιανουαρίου. Σύμφωνα με την εφημερίδα, ο Γιούνκερ σκοπεύει να χρησιμοποιήσει μια διαδικασία που δημιουργήθηκε το 2014 και έχει στόχο τις χώρες μέλη στους κόλπους των οποίων παρατηρούνται «συστημικοί κίνδυνοι κατά του κράτους δικαίου». Αν το εν λόγω κράτος δεν αντιδράσει στις προτάσεις για αλλαγές που διατυπώνει η Επιτροπή, αυτή η τελευταία μπορεί να θέσει σε εφαρμογή μια «διαδικασία για προσβολή των θεμελιωδών ευρωπαϊκών αξιών». Αυτό δεν έχει συμβεί ακόμη, αλλά, οι κυρώσεις μπορούν «να φθάσουν μέχρι την άρση του δικαιώματος ψήφου» της χώρας στους κόλπους του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, συνεχίζει η εφημερίδα. Στη συνεδρίαση της 13ης Ιανουαρίου, ο Έτινγκερ σκοπεύει να ζητήσει να τεθεί σε λειτουργία ο μηχανισμός αυτός εναντίον της Βαρσοβίας. «Ένας διευθυντής (του δημόσιου ραδιοφώνου ή της δημόσιας τηλεόρασης) δεν μπορεί να απολύεται χωρίς λόγους. Κάτι τέτοιο θα ήταν αυθαιρεσία».

Η έγκριση αυτού του νόμου έχει προκαλέσει σάλο διεθνώς. Πολλοί δημοσιογραφικοί οργανισμοί και οργανώσεις, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση Ραδιοφώνου-Τηλεόρασης (UER/EBU), η Ένωση Ευρωπαίων Δημοσιογράφων (AEJ) και οι Δημοσιογράφοι Χωρίς Σύνορα, εξέφρασαν «αγανάκτηση» για τις διατάξεις του νέου νόμου και ο αντιπρόεδρος της Επιτροπής Φρανς Τίμερμανς ζήτησε εξηγήσεις από τη Βαρσοβία. Οι διευθυντές πολλών καναλιών της δημόσιας τηλεόρασης TVP υπέβαλαν επίσης τις παραιτήσεις τους αμέσως μετά την υιοθέτηση του νόμου» (εφ/δα Το Βήμα, 3 Ιανουαρίου 2016).

Για το ίδιο θέμα στο ΚΥΤΠΕ δημοσιεύεται η επόμενη είδηση (3 Ιανουαρίου 2016): «Διαδικασία επί παραβάσει, φέρεται να ξεκινά η Κομισιόν εναντίον της Πολωνίας, σύμφωνα με συγκλίνουσες πληροφορίες που μεταδίδει το Γαλλικό Πρακτορείο Ειδήσεων (AFP) και επιβεβαιώνουν κύκλοι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες, ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής

Επιτροπής Ζαν Κλοντ Γιούνκερ έθεσε ως θέμα συζήτησης στην ατζέντα του κολεγίου των Επιτρόπων της 13ης Ιανουαρίου, το ζήτημα της «τήρησης του κράτους δικαίου» στην Πολωνία. Η συζήτηση θα είναι μεν προκαταρκτική, αφορά όμως επακριβώς τη νομική διάταξη που εισήγαγε η πολωνική κυβέρνηση για τον έλεγχο των κρατικών μέσων ενημέρωσης στην Πολωνία. Μετά τις ρητές τοποθετήσεις Επιτρόπων, αλλά και του πρώτου Αντιπροέδρου της Κομισιόν Φρανς Τίμερμανς, που χαρακτηρίζουν την προσπάθεια ελέγχου των κρατικών μέσων ενημέρωσης «τελείως έξω από το κοινοτικό κεκτημένο», κύκλοι της Κομισιόν εξηγούσαν στο ΚΥΠΕ πως «δεν είμαστε πολύ μακριά από την έναρξη του πρώτου σταδίου της λεγόμενης διαδικασίας επί παραβάσει (infringement)».

Η νέα τάξη πραγμάτων που επιχειρεί η νέα πολωνική κυβέρνηση στο χώρο της εποπτείας της δημόσιας ραδιοτηλεόρασης, συνιστά μια στροφή σε πρακτικές του παρελθόντος. Οι πολίτες χωρών-μελών της ΕΕ, απορρίπτουν αυτές τις πρακτικές, ζητούν αλλαγές και βελτιώσεις που να οδηγούν στην αυτόνομη λειτουργία των εποπτικών αρχών. Τώρα η Πολωνία, χθες η Ουγγαρία, με κυβερνήσεις που ζητούν έλεγχο και μονοκομματικές πρακτικές. Η παρέμβαση της ΕΕ είναι πολύ χρήσιμη, όπως επίσης οι δημόσιες παρεμβάσεις οργανισμών όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση Ραδιοφώνου-Τηλεόρασης (UER/EBU), όπως η Ένωση Ευρωπαίων Δημοσιογράφων (AEJ) και οι Δημοσιογράφοι Χωρίς Σύνορα.

Κρίσιμο ζήτημα είναι η θεσμική λειτουργία της Επιτροπής, η απόφαση Γιούνκερ, η εισήγηση Έτινγκερ και η θέση Τίμερμανς. Και οι τρεις προσεγγίσεις οδηγούν προς τη σωστή κατεύθυνση: «μέλη στους κόλπους των οποίων παρατηρούνται συστημικοί κίνδυνοι κατά του κράτους δικαίου», η Επιτροπή μπορεί να θέσει σε εφαρμογή μια «διαδικασία για προσβολή των θεμελιωδών ευρωπαϊκών αξιών» ακόμη, με κυρώσεις που μπορούν «να φθάσουν μέχρι την άρση του δικαιώματος ψήφου της χώρας στους κόλπους του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου». Θεωρώ τις τρεις επισημάνσεις πολύ ουσιαστικές. Εάν η πολωνική κυβέρνηση δεν αλλάξει στάση, η ΕΕ χρειάζεται να θέσει σε εφαρμογή ολόκληρο το σύστημα των τριών πιο πάνω σημείων. Οι «συστημικοί κίνδυνοι κατά του κράτους δικαίου», ταυτίζονται με την κομματικοποίηση της πληροφορίας, με την μεροληπτική κατασκευή ειδήσεων, με την ενημέρωση με βάση αυθαίρετα κριτήρια. Το δικαίωμα στην πλουραλιστική ενημέρωση, ταυτίζεται με την ουσία του κράτους δικαίου, ισοδυναμεί με το δικαίωμα στην ελεύθερη διαμόρφωση γνώμης, με σεβασμό στις θεμελιώδεις ευρωπαϊκές αξίες.

8. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΣΥΝΟΡΙΟΦΥΛΑΚΗΣ

25-12-2015

Από τις 15 μέχρι τις 18 Δεκεμβρίου 2015 η εικόνα γίνεται πολύ ευκρινής. Η ΕΕ προχωρά στη δημιουργία μιας Ευρωπαϊκής συνοριοφυλακής με βάση τον κύκλο που καλύπτει η ζώνη Σένγκεν- Οργανισμός Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής. Με το Κείμενο των Συμπερασμάτων στις 17 Δεκεμβρίου, «οι 28 δεσμεύθηκαν να εξετάσουν το συντομότερο δυνατόν την σχετική πρόταση της Επιτροπής. Το Συμβούλιο θα διαβουλευθεί με την Επιτροπή και το Κοινοβούλιο και η πρόοδος θα αποτιμηθεί στις τρεις επόμενες Συνόδους κατά τη διάρκεια της Ολλανδικής προεδρίας».

Μεταφέρω από ανακοινώσεις της Επιτροπής και τα Συμπεράσματα του Συμβουλίου τις βασικές εξελίξεις:

Σύμφωνα με το Κείμενο των Συμπερασμάτων, τα κράτη μέλη της ΕΕ δεσμεύθηκαν ακόμη ότι πρέπει «να αντιμετωπίσουν το συντομότερο τις αδυναμίες στα εξωτερικά σύνορα της ζώνης Σένγκεν, διασφαλίζοντας συστηματικούς ελέγχους ασφαλείας με ενημερωμένες βάσεις δεδομένων και να αποτρέψουν την παραχάραξη εγγράφων. Οφείλουν ακόμα να βελτιώσουν τη λειτουργία των hot spots, δημιουργώντας την απαραίτητη ικανότητα υποδοχής, να συμφωνήσουν ένα ακριβές ημερολόγιο για την δημιουργία επιπλέον hot spots και διασφαλίζοντας ότι η Frontex και η EASO θα διαθέτουν τον απαραίτητο εξοπλισμό και ειδίκευση. Η Σύνοδος επιπλέον αποφάσισε ότι πρέπει να «διασφαλιστεί η συστηματική και πλήρης ταυτοποίηση, δακτυλοσκόπηση, λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων για την αποφυγή της άρνησης καταγραφής και περιορισμό των μη κανονικών μεταναστευτικών ροών».

Ζητάει επιπλέον να επιταχυνθεί η μετεγκατάσταση προσφύγων από τις χώρες που δέχονται την μεγαλύτερη πίεση, την επιστροφή στις χώρες καταγωγής όσων δεν χρήζουν διεθνούς προστασίας και να εφαρμοστούν οι αποφάσεις της Συνόδου στη Βαλέτα, της Συνόδου με την Τουρκία στις 29 Νοεμβρίου και να συνεχιστεί η διερεύνηση σε επίπεδο ΚΟΕΡΕΠΕ του πώς θα εξευρεθούν και θα διοχετευθούν τα 3 δις της βοήθειας προς την Τουρκία».

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Γιούνκερ δήλωσε στις 16 Δεκεμβρίου «ότι δεν

υπάρχει πλέον χρόνος για χάσιμο την ώρα που συνεχίζεται το προσφυγικό κύμα στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ. Εμείς οι άλλοι Ευρωπαίοι δεν έχουμε πλέον σύνορα: έχουμε μία μεθόριο και μοιραζόμαστε την ευθύνη για την προστασία της» σημείωσε.«Ένα ευρωπαϊκό σώμα συνοριοφυλακής και ακτοφυλακής θα επιτρέψει να επιδιορθωθεί μία αδυναμία στο σύστημα της Σένγκεν. Κάνουμε αυτό που οφείλαμε να έχουμε κάνει από την αρχή. Θέλω να είμαι απολύτως σαφής: υπό την προεδρία μου, θα κάνουμε ο,τιδήποτε είναι δυνατό για να προστατεύσουμε το οικοδόμημά μας και να το καταστήσουμε καλύτερο και πιο ισχυρό. Η Σένγκεν είναι εδώ και θα παραμείνει» (ΚΥΠΕ, 16/12/15).

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής επενδύει στην νέα απόφαση δηλώνοντας την επόμενη ημέρα ότι «η νέα Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή θα διορθώσει μια αδυναμία του συστήματος Σένγκεν και πρόσθεσε ότι τα κράτη μέλη θα συνεχίσουν να διατηρούν την κυριαρχία στα σύνορά τους. Η νέα Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή, θα παρακολουθεί τις μεταναστευτικές ροές σε ολόκληρη την Ένωση, θα εντοπίζει τα αδύνατα σημεία, και θα απαιτεί από τα κράτη μέλη να αναλάβουν δράση όταν χρειάζεται. Η Επιτροπή, προτείνει τη δημιουργία ενός μόνιμου προσωπικού 1.000 ατόμων και μη μόνιμου προσωπικού 1.500 εμπειρογνομένων οι οποίοι θα μπορούν να αναπτυχθούν μέσα σε 72 ώρες. Μια νέα ευρωπαϊκή υπηρεσία θα επιταχύνει την επιστροφή των παράνομων μεταναστών σε ολόκληρη την Ένωση. Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή προτείνει όπως κάθε άτομο που εισέρχεται στο χώρο Σένγκεν - είτε είναι υπήκοος της ΕΕ ή υπήκοος τρίτης χώρας - να υποβάλλεται σε έλεγχο ασφαλείας βάσει εθνικών και ευρωπαϊκών δεδομένων. Οι έλεγχοι σε όλους θα πρέπει τώρα να είναι υποχρεωτικοί και κατά την έξοδο από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό είναι το τίμημα ενός πιο επικίνδυνου κόσμου, και δεν μπορούμε να το αποφύγουμε».

Στην Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή θα συμμετέχουν ένας ευρωπαϊκός οργανισμός φύλαξης των συνόρων και των ακτών, που θα σχηματιστεί με βάση τον Frontex, και οι αρμόδιες για τη διαχείριση των συνόρων αρχές των κρατών μελών, που θα εξακολουθήσουν να ασκούν την καθημερινή διαχείριση των εξωτερικών συνόρων. Σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής, η νέα Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή θα χαρακτηρίζεται από τα ακόλουθα:

1. Εφεδρείες συνοριοφυλάκων ταχείας κινητοποίησης και τεχνικού εξοπλισμού: ο οργανισμός θα είναι σε θέση να βασίζεται σε τουλάχιστον 1.500

εμπειρογνώμονες, οι οποίοι θα μπορούν να αναπτυχθούν σε λιγότερο από 3 ημέρες. Για πρώτη φορά, ο οργανισμός θα έχει τη δυνατότητα να προμηθεύεται ο ίδιος εξοπλισμό και να χρησιμοποιεί ένα απόθεμα τεχνικού εξοπλισμού που θα παρέχεται από τα κράτη μέλη. Δεν θα υπάρχει πλέον έλλειψη προσωπικού ή εξοπλισμού για τις ευρωπαϊκές συνοριακές επιχειρήσεις. Οι ανθρωπίνι πόροι του νέου οργανισμού θα υπερδιπλασιαστούν σε σχέση με εκείνους του Frontex, ανερχόμενοι σε μόνιμο προσωπικό 1.000 ατόμων, συμπεριλαμβανομένου του επιτόπιου προσωπικού, έως το 2020.

2. Ρόλο παρακολούθησης και εποπτείας: θα συσταθεί ένα κέντρο παρακολούθησης και ανάλυσης κινδύνου, το οποίο θα παρακολουθεί τις μεταναστευτικές ροές προς την Ευρωπαϊκή Ένωση και εντός αυτής και θα διενεργεί αναλύσεις κινδύνου και υποχρεωτικές εκτιμήσεις τρωτότητας, προκειμένου να εντοπίζονται και να θωρακίζονται τα αδύνατα σημεία. Αξιωματικοί-σύνδεσμοι θα αποσπώνται στα κράτη μέλη για να εξασφαλίζεται η επιτόπια παρουσία στα σημεία όπου υπάρχει κίνδυνος για τα σύνορα. Ο οργανισμός θα είναι σε θέση να εκτιμά την επιχειρησιακή ικανότητα, τον τεχνικό εξοπλισμό και τους πόρους που διαθέτουν τα κράτη μέλη ώστε να αντιμετωπίζουν προκλήσεις στα εξωτερικά τους σύνορα και να απαιτεί από τα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα ώστε να επιληφθούν του ζητήματος εντός καθορισμένης προθεσμίας σε περίπτωση που υπάρχουν τρωτά σημεία.

3. Δικαίωμα παρέμβασης: τα κράτη μέλη μπορούν να ζητήσουν την εκτέλεση κοινών επιχειρήσεων και ταχείες συνοριακές επεμβάσεις, καθώς και την αποστολή ευρωπαϊκών ομάδων συνοριοφυλάκων και ακτοφυλάκων προς υποστήριξή τους. Σε περίπτωση που εξακολουθούν να υπάρχουν ελλείψεις ή που κράτος μέλος υφίσταται σημαντική μεταναστευτική πίεση που θέτει σε κίνδυνο τον χώρο Σένγκεν και εφόσον δεν επίκειται η λήψη μέτρων σε εθνικό επίπεδο ή εάν αυτά είναι ανεπαρκή, η Επιτροπή θα έχει τη δυνατότητα να εκδίδει εκτελεστική απόφαση με την οποία θα ορίζεται ότι η κατάσταση σε συγκεκριμένο τμήμα των εξωτερικών συνόρων απαιτεί την ανάληψη επείγουσας δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Αυτό θα επιτρέπει στον οργανισμό να παρεμβαίνει και να αποστέλλει ευρωπαϊκές ομάδες συνοριοφυλάκων και ακτοφυλάκων, ώστε να εξασφαλίζεται ότι αναλαμβάνεται επιτόπια δράση, ακόμη και όταν ένα κράτος μέλος δεν είναι σε θέση ή δεν επιθυμεί να λάβει τα αναγκαία μέτρα.

4. Επιτήρηση από την Ακτοφυλακή: οι εθνικές ακτοφυλακές θα αποτελούν μέρος της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, στον βαθμό που εκτελούν

καθήκοντα συνοριακών ελέγχων. Οι εντολές της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Ελέγχου της Αλιείας και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια στη Θάλασσα θα ευθυγραμμιστούν με την εντολή της νέας Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής. Οι τρεις οργανισμοί θα είναι σε θέση να αναλαμβάνουν κοινές επιχειρήσεις επιτήρησης, για παράδειγμα, μέσω της από κοινού λειτουργίας των τηλεκατευθυνόμενων αεροπορικών συστημάτων (μη επανδρωμένων αεροσκαφών) στη Μεσόγειο Θάλασσα.

5. Εντολή για δραστηριοποίηση σε τρίτες χώρες: ο οργανισμός θα λάβει νέα εντολή για αποστολή αξιωματικών-συνδέσμων σε γειτονικές τρίτες χώρες και έναρξη κοινών επιχειρήσεων με αυτές, μεταξύ άλλων και στο έδαφός τους.

6. Ενίσχυση του ρόλου σε θέματα επιστροφής: στο πλαίσιο του οργανισμού θα συσταθεί Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Επιστροφών, ώστε να επιτραπεί η τοποθέτηση ευρωπαϊκών ομάδων επέμβασης για επιστροφές, οι οποίες θα στελεχώνονται από συνοδούς, παρατηρητές και ειδικούς σε θέματα επιστροφής και θα εργάζονται για την αποτελεσματική επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών. Ένα ενιαίο ευρωπαϊκό ταξιδιωτικό έγγραφο για την επιστροφή θα εξασφαλίσει την ευρύτερη αποδοχή των επαναπατριζομένων από τις τρίτες χώρες.

7. Διαφύλαξη της εσωτερικής ασφάλειας: ο οργανισμός θα λαμβάνει υπόψη του στην ανάλυση κινδύνου το διασυνοριακό έγκλημα και την τρομοκρατία και θα συνεργάζεται με άλλους οργανισμούς της Ένωσης και διεθνείς οργανώσεις για την πρόληψη της τρομοκρατίας, με πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Προκειμένου να αυξηθεί η ασφάλεια εντός του χώρου Σένγκεν, η Επιτροπή προτείνει μια στοχευμένη τροποποίηση του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, με τη θέσπιση υποχρεωτικών συστηματικών ελέγχων των πολιτών της ΕΕ στα εξωτερικά χερσαία, θαλάσσια και εναέρια σύνορα. Θα καθιερωθούν υποχρεωτικοί έλεγχοι των πολιτών της ΕΕ με τη χρήση βάσεων δεδομένων, όπως το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν (SIS), η βάση δεδομένων της Ιντερπόλ για κλαπέντα και απολεσθέντα ταξιδιωτικά έγγραφα και συναφή εθνικά συστήματα, για να εξακριβώνεται ότι τα πρόσωπα που αφικνούνται δεν συνιστούν απειλή για τη δημόσια τάξη και την εσωτερική ασφάλεια. Επίσης, η πρόταση ενισχύει την ανάγκη να εξακριβώνονται τα βιομετρικά αναγνωριστικά στοιχεία στα διαβατήρια των πολιτών της ΕΕ σε περίπτωση αμφιβολιών σχετικά με τη

γνησιότητα του διαβατηρίου ή τη νομιμότητα του κατόχου. Οι έλεγχοι θα είναι πλέον υποχρεωτικοί και κατά την έξοδο από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Κατ' αρχήν, δεδομένου ότι οι έλεγχοι εγγράφων και προσώπων είναι δυνατόν να διεξάγονται παράλληλα, οι αρχές αναμένεται ότι θα είναι σε θέση να συμβουλεύονται τις σχετικές βάσεις δεδομένων χωρίς να καθυστερεί η διέλευση των συνόρων. Προβλέπεται ευελιξία από τους κανόνες για τις περιπτώσεις στις οποίες οι συστηματικοί έλεγχοι ενδέχεται να έχουν δυσανάλογες επιπτώσεις στη ροή της κυκλοφορίας στα σύνορα. Στις περιπτώσεις αυτές, τα κράτη μέλη μπορούν, βάσει αξιολόγησης κινδύνου, να αποφασίσουν να διενεργήσουν στοχευμένους ελέγχους σε ορισμένα σημεία διέλευσης των χερσαίων και θαλάσσιων συνόρων. Η αξιολόγηση κινδύνου θα γνωστοποιείται στον οργανισμό, ο οποίος μπορεί να αξιολογεί τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζεται η εξαίρεση στη δική του εκτίμηση τρωτότητας.

Οι συστηματικοί έλεγχοι στις βάσεις δεδομένων πραγματοποιούνται βάσει συστήματος «αντιστοιχίας/μη αντιστοιχίας» (hit/no hit). Αυτό σημαίνει ότι εάν το άτομο δεν παρουσιάζει κίνδυνο, ο έλεγχος δεν καταγράφεται και δεν γίνεται περαιτέρω επεξεργασία των δεδομένων που το αφορούν. Η χρήση των βάσεων δεδομένων με τον τρόπο αυτό συνεπάγεται πολύ περιορισμένο αντίκτυπο στα δικαιώματα που αφορούν προσωπικά δεδομένα και δικαιολογείται από τους στόχους ασφάλειας». Η καγκελάρια Α. Μέρκελ δήλωσε στις 16 Δεκεμβρίου στο Γερμανικό Κοινοβούλιο ότι το σχέδιο της Επιτροπής για την προστασία των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ κινείται στη «σωστή κατεύθυνση». Επίσης αναφέρθηκε στον σημαντικό ρόλο της Τουρκίας, την οποία χαρακτήρισε «εταίρο-κλειδί όσον αφορά τη μακροπρόθεσμη διαχείριση του προσφυγικού».

Ο πρόεδρος του Συμβουλίου Ν. Τουσκ, τονίζει ότι «στόχος είναι να ανακτηθεί ο έλεγχος των εξωτερικών συνόρων για να ανακοπούν οι μεταναστευτικές ροές και να διατηρηθεί η ακεραιότητα του χώρου Σένγκεν», ενώ ο επικεφαλής της FRONTEX υποστηρίζει ότι δε διακυβεύεται η εθνική κυριαρχία με τη συγκεκριμένη πρόταση της Επιτροπής, ενώ, από την άλλη, αναρωτιέται «τι είδους κυριαρχία έχουν αυτή τη στιγμή τα κράτη, όταν καταφθάνουν στα σύνορά τους 20.000 μετανάστες μέσα σε μία εβδομάδα, τους οποίους ούτε να εμποδίσουν μπορούν, ούτε να ελέγξουν».

Παράθεση της αναγκαιότητας πληροφόρησης συμβάλλει στην καλύτερη κατανόηση των θεμάτων. Το πώς αυτή η εξέλιξη διασυνδέεται με την Κύπρο είναι ένα

ζήτημα που χρειάζεται κάποιο χρόνο για να ερμηνευτεί. Το ουσιώδες: η ΕΕ κάνει ένα σημαντικό βήμα μπροστά, ένα κενό συμπληρώνεται, η εισήγηση της Επιτροπής δείχνει αποφασιστικότητα να «διατηρηθεί η ακεραιότητα του χώρου Σένγκεν».

Ο συντονιστικός ρόλος της Επιτροπής, η συνεργασία ανάμεσα στα κράτη-μέλη, η αποστολή της FRONTEX και η συνεννόηση με τον Οργανισμό Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής συνιστούν το τετράπτυχο μιας απολύτως αναγκαίας εξέλιξης.

9. Ο ΟΛΑΝΤ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ

27-7-2015

Διαβάζω από το «Βήμα της Κυριακής»- 19 Ιουλίου: «Η Γαλλία είναι έτοιμη να συμμετάσχει σε μια ισχυροποιημένη οργάνωση της Ευρωζώνης και να συγκροτήσει εμπροσθοφυλακή μαζί με τις χώρες που θα το επιθυμούσαν γράφει ο πρόεδρος Φ. Ολάντ σε άρθρο του στη Journal du Dimanche. Η ευρωζώνη κατάφερε αυτήν την εβδομάδα να επαναβεβαιώσει τη συνοχή της με την Ελλάδα. Για πολλούς, η ποιότητα των γαλλογερμανικών σχέσεων έπαιξε ρόλο. Το ευρωπαϊκό πνεύμα επικράτησε. Όμως δεν μπορούμε να μείνουμε εκεί. Πρότεινα να επιστρέψουμε στην ιδέα του Ζακ Ντελόρ για μια κυβέρνηση της ευρωζώνης και να προσθέσουμε σε αυτήν έναν συγκεκριμένο προϋπολογισμό καθώς και ένα κοινοβούλιο για να διασφαλίσουμε τον δημοκρατικό έλεγχο. Το να μοιραζόμαστε το ίδιο νόμισμα είναι κάτι πολύ παραπάνω από το μια σύγκλιση. Είναι μια επιλογή που έκαναν 19 χώρες επειδή είναι προς το συμφέρον τους. Άλλωστε καμία κυβέρνηση εδώ και 15 χρόνια δεν ανέλαβε την ευθύνη να βγει από το ευρώ. Αυτή η επιλογή απαιτεί μια ενισχυμένη οργάνωση και μια πρωτοπορία, με τις χώρες που θα το αποφάσιζαν. Η Γαλλία είναι έτοιμη για κάτι τέτοιο επειδή, όμως μας έχει δείξει ο Ζακ Ντελόρ, μεγαλώνει όταν βρίσκεται στην πρωτοπορία της Ευρώπης».

Ο Ζακ Ντελόρ όταν ρωτήθηκε από την εφημερίδα, απάντησε ότι «το σημερινό

σύστημα που ακολουθείται στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την ευρωζώνη δεν είναι πλέον διαχειρίσιμο. Αυτό δεν μπορεί να συνεχιστεί. Θα πρέπει να επανιδρυθεί αυτή η οικονομική και νομισματική Ένωση. Θα το κάνουν; Υπήρξε εξ αρχής μια κατασκευαστική ατέλεια. Υπάρχουν επίσης ανοησίες και μια αδυναμία της ευρωζώνης να βάλει τέλος σε αυτές. Στην παρούσα κατάσταση, αποφύγαμε τα χειρότερα. Όμως η Ευρώπη δεν είναι πλέον μια ηθική δύναμη -και λέω ηθική με την καλή έννοια του όρου. Θα πρέπει να αποκαταστήσουμε αυτήν την ηθική δύναμη που ήταν η ισχύς της Ευρώπης σε άλλες περιόδους, όπως όταν έπεσε το Τείχος του Βερολίνου».

Πέντε σημειώσεις μετά τις δηλώσεις Ολάντ:

1. Η «ανακάλυψη» του γάλλου προέδρου «για μια κυβέρνηση της ευρωζώνης και έναν συγκεκριμένο προϋπολογισμό καθώς και ένα κοινοβούλιο για να διασφαλίσουμε τον δημοκρατικό έλεγχο», έρχεται αδικαιολόγητα αργά. Επιφανείς ευρωπαϊστές έχουν καταθέσει εδώ και χρόνια ανάλογες ή και καλύτερες μορφές οργάνωσης της ευρωζώνης (Γιούνκερ, Φέρχοφστατ, Σμιτ, Σημίτης). Το Παρίσι εδώ και χρόνια παρέμενε σιωπηλό. Ο Ολάντ, αν τώρα κρίνει ότι χρειάζονται βήματα, έχει έναν καλύτερο τρόπο να υπηρετήσει μια μεγάλη ιδέα του Ντελόρ: να της δώσει μορφή, να την θέσει σε εφαρμογή και όχι να διακηρύσσει ότι πιστεύει κάτι που έχει δημοσιοποιηθεί χρόνια πριν.
2. Ο Φ. Ολάντ αναφέρει ότι παίζει σημαντικό ρόλο στις ευρωπαϊκές εξελίξεις «η ποιότητα των γαλλογερμανικών σχέσεων» και αυτό είναι μια απολύτως ορθή διαπίστωση. Το ζήτημα είναι αν ο Ολάντ έχει θέσει το ζήτημα στις συνομιλίες με την Α. Μέρκελ, αν οι δύο χώρες έχουν επεξεργαστεί κείμενα, αν έχουν έτοιμες εισηγήσεις καθώς ανάλογες απόψεις έχει διατυπώσει και ο γερμανός υπουργός οικονομικών Β. Σόιμπλε.
3. Εσχάτως ο Πρόεδρος της Επιτροπής Γιούνκερ, διατύπωσε εισηγήσεις για τη δημιουργία κοινού ευρωπαϊκού στρατού. Μια πολύ ενδιαφέρουσα εισήγηση σχετικά με τη δυνατότητα της ΕΕ να ασκεί μια διαφορετική πολιτική στα ζητήματα ασφαλείας. Συνεπώς οι βασικοί παίκτες στο

ευρωπαϊκό γήπεδο οφείλουν να χειριστούν διαφορετικά τις καλές δημόσιες εισηγήσεις. Είναι πολύ καλύτερα να σχεδιάσουν μια αλλαγή και ως «συντονιστές» της και να δώσουν σήμα σε ολόκληρο το σύστημα ΕΕ να εργαστεί και να συμφωνήσει για μια καλύτερη λειτουργία της ευρωζώνης.

4. Το ελληνικό ζήτημα έδειξε αδυναμίες και κενά στην οργάνωση της ευρωζώνης. Η εξάμηνη συζήτηση, οι αναβολές, οι συνεχείς συσκέψεις, άλλοτε με νόημα, άλλοτε χωρίς, οι Σύνοδοι χωρίς ατζέντα, έδειξαν ανεπάρκειες και συντονιστικά κενά. Λοιπόν, αν το ελληνικό ζήτημα βοηθήσει σε έναν γενικότερο προβληματισμό που θα οδηγήσει σε διορθωτικά μέτρα, αυτό ας μείνει ως μια ανάποδη συμβολή της Αθήνας σε μια δημιουργική συζήτηση για το αύριο.

5. Το ευρωπαϊκό οικοδόμημα έχει υποστεί βαρείς ζημιές εξαιτίας χειρισμών στη διάρκεια της ελληνικής κρίσης, κυρίως γιατί η ευρωπαϊκή ηγεσία άφησε τις εξελίξεις σε μια διαρκή και ατελέσφορη μικρο-πολιτική διαχείριση, χωρίς σχέδιο και αποφασιστικότητα επί του πρακτέου στα ζητήματα που συνδέονταν με το χρονικό πλαίσιο, τις πολιτικές που χρειάζονταν να υιοθετηθούν και τον τρόπο των συζητήσεων. Η ΕΕ έχει ανάγκη από μια «νέα αφήγηση» γιατί, όπως σημειώνει ο Ζαν Ντελόρ « η Ευρώπη δεν είναι πλέον μια ηθική δύναμη -και λέω ηθική με την καλή έννοια του όρου. Θα πρέπει να αποκαταστήσουμε αυτήν την ηθική δύναμη που ήταν η ισχύς της Ευρώπης σε άλλες περιόδους, όπως όταν έπεσε το Τείχος του Βερολίνου».

Η περισσότερη και καλύτερη ΕΕ, βρίσκεται στη σκέψη Ντελόρ: «μια κυβέρνηση της ευρωζώνης, να προσθέσουμε σε αυτήν έναν συγκεκριμένο προϋπολογισμό καθώς και ένα κοινοβούλιο για να διασφαλίσουμε τον δημοκρατικό έλεγχο. Το να μοιραζόμαστε το ίδιο νόμισμα είναι κάτι πολύ παραπάνω από το μια σύγκλιση».

10. ΠΕΝΤΕ ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΣΕ ΜΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ

28-6-2015

Στις 22 Ιουνίου οι πρόεδροι πέντε θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης προχώρησαν σε ένα αποφασιστικό βήμα για την εξέλιξή της. Μεταφέρω την ανακοίνωση τύπου όπως αυτή κυκλοφόρησε από το Γραφείο Τύπου της Αντιπροσωπείας της Επιτροπής στη Λευκωσία:

«Ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Jean-Claude Juncker, ο Πρόεδρος της Συνόδου Κορυφής για το ευρώ κ. Donald Tusk, ο Πρόεδρος της Ευρωμάδας κ. Jeroen Dijsselbloem, ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας κ. Mario Draghi και ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κ. Martin Schulz παρουσίασαν φιλόδοξα σχέδια για την εμβάθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ) από την 1 Ιουλίου 2015 και την ολοκλήρωσή της το αργότερο μέχρι το 2025. Για να πραγματοποιήσουν το όραμά τους για το μέλλον της ΟΝΕ, οι πέντε Πρόεδροι προωθούν συγκεκριμένα μέτρα που θα εφαρμοστούν σε τρία στάδια. Ενώ ορισμένες από τις δράσεις θα πρέπει να επικεντρωθούν στα επόμενα έτη, όπως είναι π.χ. η εισαγωγή ενός Ευρωπαϊκού Συστήματος Εγγύησης Καταθέσεων, άλλες δράσεις προχωρούν περαιτέρω σε ό,τι αφορά πώς μοιράζονται την κυριαρχία τους τα Κράτη Μέλη που έχουν νόμισμα το ευρώ, όπως είναι για παράδειγμα η δημιουργία ενός μελλοντικού Ταμείου (treasury) για τη ζώνη του ευρώ. Αυτό αποτελεί μέρος του οράματος των πέντε Προέδρων σύμφωνα με το οποίο προσοχή πρέπει να δοθεί και σε θέματα πέραν της επιβολής κανόνων στα τραπεζικά ιδρύματα με σκοπό να διασφαλιστεί η απόλυτη και διάφανη αρχιτεκτονική της ΟΝΕ. Στις Πολιτικές Κατευθύνσεις του Προέδρου Juncker η εμβάθυνση και η δημιουργία μιας δικαιότερης Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης αποτελεί μία από τις 10 προτεραιότητες.

Ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Juncker δήλωσε: *«Το ευρώ είναι το νόμισμα των 19 κρατών μελών της ΕΕ και περισσότερων από 330 εκατομμύριων πολιτών. Θα πρέπει να είμαστε περήφανοι για αυτό. Είναι κάτι που προστατεύει την Ευρώπη. Είναι όμως και κάτι που μπορεί να λειτουργήσει καλύτερα. Η Οικονομική και Νομισματική μας Ένωση παραμένει ανολοκλήρωτη. Κατά την ανάληψη των καθηκόντων μου υποσχέθηκα ότι θα επεδίωκα να παγιώσουμε και να συμπληρώσουμε τα πρωτόγνωρα μέτρα που λάβαμε κατά τη διάρκεια της*

κρίσης και να τα καταστήσουμε κοινωνικά πιο δίκαια και δημοκρατικά πιο νόμιμα. Σήμερα, εμείς, οι πέντε πρόεδροι, προσδιορίζουμε το κοινό μας όραμα. Ο κόσμος μας παρακολουθεί και θέλει να γνωρίζει προς τα πού βαδίζουμε. Σήμερα, παρουσιάζουμε την πορεία της νομισματικής μας ολοκλήρωσης και τον τελικό προορισμό της».

Ο κ. Valdis Dombrovskis, Αντιπρόεδρος για το Ευρώ και τον Κοινωνικό Διάλογο, δήλωσε: *«Η οικονομική και νομισματική ένωση έχει ενισχυθεί τα τελευταία χρόνια, ιδίως υπό το πρίσμα της χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης. Παρ' όλα αυτά, η ΟΝΕ δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί. Η σημερινή έκθεση δείχνει τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να ενισχυθεί σταδιακά περαιτέρω κατά τα προσεχή έτη. Είμαστε έτοιμοι να υποβάλουμε τις συγκεκριμένες προτάσεις που απαιτούνται για να υλοποιηθεί αυτό το φιλόδοξο, αλλά συνάμα και ρεαλιστικό όραμα. Εντούτοις, μια ολοκληρωμένη ΟΝΕ δεν είναι αυτοσκοπός. Είναι ένα μέσο που μπορεί να συμβάλει προκειμένου να πετύχουμε μεγαλύτερη ανάπτυξη, περισσότερες θέσεις εργασίας και περισσότερη ευημερία για όλους τους πολίτες, τώρα και στο μέλλον.»*

Παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί τα τελευταία χρόνια, ιδίως με τη σύσταση της Τραπεζικής Ένωσης, η ΟΝΕ δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί. Οι αποκλίσεις σε όλη τη ζώνη του ευρώ είναι σημαντικές ενώ η κρίση των τελευταίων ετών έχει τονίσει περισσότερο τις υφιστάμενες ελλείψεις. Είναι σαφές ότι με 18 εκατομμύρια άνεργους και πολλούς άλλους εκτεθειμένους στον κίνδυνο του κοινωνικού αποκλεισμού, πρέπει ακόμη να γίνουν πολλά ώστε να μετατραπεί η ζώνη του ευρώ - η δεύτερη μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου - σε ένα απόλυτα σταθερό οικοδόμημα. Χρειαζόμαστε μια μόνιμη, δίκαιη και δημοκρατικά νόμιμη βάση για το μέλλον που να συμβάλλει σε μεγαλύτερη ανάπτυξη, περισσότερες θέσεις εργασίας και περισσότερη ευημερία για όλους τους πολίτες. Η έκθεση ορίζει τρία διαφορετικά στάδια για τη πραγματοποίηση του οράματος των πέντε προέδρων (βλ. παράρτημα 1).

Στάδιο 1 ή «Εμβαθύνοντας στην Πράξη» (1 Ιουλίου 2015 - 30 Ιουνίου 2017). Χρήση των υφιστάμενων μέσων και των ισχυόντων Συνθηκών για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής σύγκλισης, την επίτευξη υπεύθυνων φορολογικών πολιτικών τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και στο επίπεδο της ζώνης του ευρώ, την ολοκλήρωση της δημοσιονομικής ένωσης και την ενίσχυση της δημοκρατικής λογοδοσίας.

Στάδιο 2 ή «Ολοκληρώνοντας την ΟΝΕ». Θα δρομολογηθούν ευρύτερες δράσεις ώστε να καταστεί πιο δεσμευτική η διαδικασία σύγκλισης, π.χ. μέσω μιας σειράς από κοινώς συμφωνηθέντα κριτήρια σύγκλισης νομικού χαρακτήρα, καθώς και τη σύσταση ενός Ταμείου (treasury) για τη ζώνη του ευρώ.

Τελικό Στάδιο (το αργότερο έως το 2025). Από τη στιγμή που θα εφαρμοστούν πλήρως όλα τα μέτρα, μια βαθιά και ουσιαστική ΟΝΕ θα προσφέρει μια σταθερή και ευημερούσα περιοχή για όλους τους πολίτες των κρατών μελών της ΕΕ που μοιράζονται το κοινό νόμισμα, καθιστώντας την ελκυστική και για άλλα Κράτη Μέλη της ΕΕ που επιθυμούν να γίνουν μέλη της, εφόσον αυτά είναι έτοιμα να το πράξουν.

Για να προετοιμάσει τη μετάβαση από τη φάση 1 στη φάση 2, η Επιτροπή θα υποβάλει μια Λευκή Βίβλο την άνοιξη του 2017, στην οποία θα περιγράφονται τα επόμενα βήματα που απαιτούνται, συμπεριλαμβανομένων και των νομικών μέτρων για την ολοκλήρωση της ΟΝΕ στο στάδιο 2. Αυτό ακολουθεί το μοντέλο της Λευκής Βίβλου του Jacques Delors από το 1985. Με μια σειρά από μέτρα και χρονοδιάγραμμα που συνδέεται με την εφαρμογή των μέτρων αυτών, η συγκεκριμένη Λευκή Βίβλος άνοιξε το δρόμο για την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη, η οποία αποτελεί τη νομική βάση του σχεδίου για την ενιαία αγορά».

Θεωρώ ότι η πρωτοβουλία των «πέντε προέδρων» κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση. Υπάρχει η θέληση, τα στάδια, το σχέδιο. Δεν είναι βέβαιο ότι όλα τα κράτη θα θελήσουν να κινηθούν με τον ίδιο βηματισμό, ωστόσο, αυτή τη φορά τα πράγματα κινούνται πάνω σε μια διαφορετική βάση. Η οικονομική κρίση θα συμβάλει στην περισσότερη αυτογνωσία, συνεπώς στην περισσότερη συνεργασία ανάμεσα στις χώρες-μέλη της ευρωζώνης για να έχουμε έτσι περισσότερο και καλύτερο αποτέλεσμα. Εκτιμώ ότι η ομοσπονδιακή δομή ΕΕ, η ολοένα και περισσότερη ενοποίηση των οικονομιών στις χώρες μέλη της ευρωζώνης, η συνεπής προσπάθεια για την περισσότερη ΕΕ ανταποκρίνεται στις ανάγκες της πλειοψηφίας των ευρωπαίων πολιτών.

11. ΑΝΤΙΕΥΡΩΠΑΪΣΜΟΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΥ

8-5-2015

Το ευρωπαϊκό εγχείρημα βρίσκεται σε πτώση. Δεν αρέσει, δυσκολεύεται να πείσει. Σε μια μερίδα της κοινής γνώμης, συνήθως «για όλα φταίει η ΕΕ», και κατά κανόνα αναλαμβάνει, ή τις φορτώνονται, ευθύνες πάνω σε δίκαιες και άδικες πραγματικότητες.

Οι δίκαιες: η ΕΕ δεν είναι κάτι ολοκληρωμένο, βρίσκεται σε διαρκή κίνηση. Ωστόσο εμφανώς λείπει η ολοένα και περισσότερη εμβάθυνση της ομοσπονδιακής λειτουργίας της, η ενοποίηση των οικονομιών στις χώρες μέλη της ευρωζώνης προχωρά με αργά βήματα, η περισσότερη ΕΕ δεν έχει καθαρό σχέδιο και γενναίους υποστηρικτές. Μια ΕΕ που φιλοδοξεί να γίνει παίκτης στη διεθνή σκηνή, κατανοεί ολοένα και περισσότερο πως μόνο με το ευρώ και την ανθρωπιστική βοήθεια δεν γίνεσαι παγκόσμια δύναμη.

Άδικες: ενώ αρκετές πολιτικές ελίτ γνωρίζουν τα δεδομένα, με μεγάλη ευκολία φορτώνουν δικές τους εθνικές ευθύνες στα σχετικά «ανώνυμα» ευρωπαϊκά σώματα, μεταθέτουν ευθύνες που τους αναλογούν στο «έτσι θέλει η ΕΕ, εγώ τι να κάνω...», ενώ πασιφανώς γνωρίζουν τις διαδικασίες, τις οποίες, άλλωστε οι ίδιοι τις ψήφισαν.

Ειδικές περιπτώσεις αποτελούν χώρες-μέλη του Νότου εξαιτίας της οικονομικής κρίσης. Μερίδα στις πολιτικές ελίτ στις δύο αυτές χώρες εμφανίζεται ως «θύμα» μιας ανάληπτης ευρωπαϊκής γραφειοκρατικής ελίτ, που πιέζει για αλλαγές. Αγνοούν τις δικές τους ευθύνες και επιχειρούν με αρκετή, ομολογουμένως, επιτυχία να εμφανιστούν ως «φιλολαϊκοί» αγωνιστές ασκώντας κριτική στην ΕΕ. Υπάρχουν διάφοροι λόγοι για αυτή την πορεία καθώς δεν αφορά πραγματικές αδυναμίες της ΕΕ, τις γνωστές μακρόσυρτες διαδικασίες στη λήψη αποφάσεων ή την άρνηση χωρών μελών να διαθέσουν περισσότερες εξουσίες στις κοινοτικές δομές. Γιατί συμβαίνει αυτό; Ένας λόγος είναι πολύ μεσογειακός: σε χώρες που βρέθηκαν προ του φάσματος της χρεοκοπίας, η πολιτική ελίτ δεν μπόρεσε να προσαρμοστεί στις εξελίξεις, συνέχισε να λειτουργεί όπως παλαιότερα, αρνείται να αλλάξει. Δεν μπορεί να προοδεύσει γιατί χρειάζεται να λειτουργεί με κανόνες, με πειθαρχία, με δεσμευτικές αποφάσεις, με σεβασμό στις

κοινοτικές συμφωνίες, με αίσθηση ότι είναι με την ελεύθερη επιλογή η εκχώρηση εξουσιών από τα εθνικά κράτη στις κοινοτικές ενοποιητικές διαδικασίες .

Μερικές εθνικές κυβερνήσεις με πιο διάσημη εκείνη της Ελλάδας, δεν μπορούν να δεχθούν αυτές τις βασικές αλήθειες γιατί θέλουν δικαιώματα χωρίς δεσμεύσεις, χρήματα χωρίς προγραμματισμό, αλληλεγγύη χωρίς κανόνες, έμαθαν στην προχειρότητα και τον αυτοσχεδιασμό. Αυτή η τακτική, οδηγεί στο επόμενο βήμα: εξαγωγή της ευθύνης, φταίνε οι άλλοι στην «ανώνυμη» ΕΕ, εμείς είμαστε οι «καλοί», αυτοί οι «κακοί», εμείς με ευαισθησίες και αυτοί με απάνθρωπο πρόσωπο. Εξ' ορισμού φιλολαϊκός είναι αυτός που διορίζει στο δημόσιο με δανεικά, που σπαταλά τους ευρωπαϊκούς πόρους σε μικροπολιτικές διανομές, που διατηρεί στη ζωή οργανισμούς που δεν κάνουν απολύτως τίποτα, που θέλει μόνο παροχές και αυξήσεις όταν δεν μπορεί να δημιουργήσει στοιχειώδη φορολογική συνείδηση και κατά συνέπεια να καταπολεμήσει τη φοροδιαφυγή, που καταγγέλλει κάθε σχέδιο σταθεροποίησης μιας οικονομίας, ζητά κάθε μέρα «ανάπτυξη», ενώ δεν έχει κανένα αναπτυξιακό σχέδιο!

Θεωρώ ότι πέρα από τις πραγματικές αδυναμίες της σημερινής διάρθρωσης της ΕΕ, υπάρχει ένα μείζον πολιτιστικό ζήτημα στην περίπτωση αυτή: η αδυναμία προσαρμογής στις σημερινές οικονομικές συνθήκες σε χώρες-μέλη συγκαλύπτεται από ορισμένες πολιτικές δυνάμεις με πατριωτικές κορόνες και εθνικολαϊστικές πρακτικές, με αντιευρωπαϊκές διαστρεβλώσεις ακριβώς για να αναποδογυρίσουν την πραγματικότητα και να προστατέψουν τις δικές τους ευθύνες μέσα στο περιβάλλον της ΕΕ. Εξαγωγή ευθύνης από ανεύθυνες συμπεριφορές και, καθόλου τυχαίο, καμιά πρόταση για την ΕΕ ή πολύ περισσότερο καμιά πρόταση για την «περισσότερη ΕΕ»!

Ο καθηγητής Κ. Σοφούλης γράφει στην «Μεταρρύθμιση» στις 2 Μαΐου σχετικά με την ελληνική περίπτωση και τον αυξανόμενο αντιευρωπαϊσμό στην Ελλάδα το τελευταίο διάστημα: «Στην ουσία, ο διάχυτος αντιευρωπαϊσμός καλύπτει με τον μανδύα της ιδεολογίας έναν αβυσσαλέο συντηρητισμό. Τον συντηρητισμό μιας φατριαστικής κοινωνίας, που δεν θέλει να μετακινηθεί από την ισορροπία των πελατειακών κατακτήσεών της. Είναι μια κοινωνία δραματικά κατακερματισμένη, χωρίς συνδεδετικό κρίκο «κοινού συμφέροντος», χωρίς κοινό όραμα και ορίζοντα πέρα από την διαχείριση μιας θλιβερής καθημερινότητας. Μια κοινωνία που οι ελίτ της τρέφονται από τις προσόδους που εξασφαλίζουν παίζοντας το ρόλο εκπροσώπου και ηγέτη διαφόρων φατριών (επαγγελματικών, πολιτικών, τοπικών ακόμη και εμπορίας ιδεολογικών αγορών) και σε ανταπόδοση φουσκώνουν τις σεχταριστικές και συντηρητικές προσδοκίες της πελατείας τους. Μιας πελατείας

που, προκειμένου να χάσει τα κεκτημένα της, θρυμματίζει κάθε έννοια κοινωνικού και εθνικού συμφέροντος. Όλη αυτή η δυναμικού του συντηρητισμού και της καθυστέρησης εκκολάπτεται και τρέφεται κάτω από το κέλυφος του αντιευρωπαϊσμού. Γιαυτό και έχει μεγάλη σημασία να σπάσει αυτό το κέλυφος ως προϋπόθεση ανάδειξης μιας εναλλακτικής προοδευτικής και εκσυγχρονιστικής οπτικής. Μόνο αν διαρραγεί το θερμοκήπιο του αντιευρωπαϊσμού υπάρχει πιθανότητα να αποφύγουμε τη ροπή προς επαναβαλκανοποίηση. Γιατί η χωριστική από την ΕΕ ρητορεία οδηγεί αυτομάτως στο να κατακαθίσει η χώρα μας στα φυσικά γεωγραφικά της όρια: Τα βαλκάνια».

12. ΟΧΙ ΑΛΛΕΣ ΣΥΝΟΔΟΥΣ! ΠΡΑΞΕΙΣ!

22-4-2015

Μεταφέρω σχετικό ρεπορτάζ στη Μεταρρύθμιση στις 21 Απριλίου: «Για μία νέα πραγματικότητα στη Μεσόγειο έκανε λόγο ο Επίτροπος Μετανάστευσης, Εσωτερικών Υποθέσεων και Ιθαγένειας Δ. Αβραμόπουλος, κατά τη διάρκεια συνέντευξης Τύπου που παραχώρησε στο Λουξεμβούργο μαζί με την Ύπατη Εκπρόσωπο της Ε.Ε. Φ. Μογκερίνι, λίγο μετά το έκτακτο Συμβούλιο των υπουργών Εξωτερικών και Εσωτερικών της Ε.Ε. Ο πρόεδρος του Συμβουλίου της Ευρώπης Ντόναλντ Τουσκ ανακοίνωσε πως θα συγκαλέσει έκτακτη Σύνοδο Κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης την Πέμπτη για το μεταναστευτικό.

Ο Δ. Αβραμόπουλος έκρουσε τον κώδωνα του κινδύνου, τονίζοντας πως «απαιτείται δράση όχι μόνο σε ευρωπαϊκό αλλά και σε εθνικό επίπεδο», είπε και πρόσθεσε πως το έκτακτο Συμβούλιο των υπουργών Εξωτερικών και Εσωτερικών της Ε.Ε., υπογραμμίζει την αίσθηση του επείγοντος αλλά και την επιθυμία των χωρών - μελών για κοινή δράση.

Ο Έλληνας Επίτροπος Μετανάστευσης παρουσίασε ένα σχέδιο δέκα σημείων, το οποίο υιοθέτησαν οι υπουργοί Εξωτερικών και Εσωτερικών της Ε.Ε. και το οποίο θα αποτελέσει τον βασικό άξονα της επερχόμενης Ευρωπαϊκής Ατζέντας για τη Μετανάστευση. Τα μέτρα που περιλαμβάνει το σχέδιο δράσης για τη μετανάστευση είναι τα εξής:

-Ενίσχυση των κοινών επιχειρήσεων στη Μεσόγειο: «Τρίτων» και «Ποσειδών», με αύξηση των οικονομικών και άλλων πόρων. Επέκταση του επιχειρησιακού χώρου τους, που θα επιτρέπει μεγαλύτερο εύρος παρέμβασης.

-Κατάληψη και καταστροφή των σκαφών που χρησιμοποιούν οι λαθρέμποροι.

-Οι ευρωπαϊκοί οργανισμοί Eurorol, Frontex, EASO και EUROJUST θα συνεδριάζουν σε τακτική βάση και θα συνεργάζονται για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τον εντοπισμό των λαθρεμπόρων, των μεθόδων τους, και την εξακρίβωση των οικονομικών τους πόρων -Επεξεργασία των αιτήσεων ασύλου στην Ιταλία και στην Ελλάδα υπό την αιγίδα της EASO. Η επεξεργασία τους δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τους δύο μήνες από την ημέρα υποβολή της αίτησης.

-Τα κράτη - μέλη θα πρέπει να εξασφαλίσουν τη λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων από όλους τους μετανάστες.

-Εξέταση εναλλακτικών επιλογών για τη δημιουργία μηχανισμού μετεγκατάστασης σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης.

-Εφαρμογή διευρυμένου πιλοτικού προγράμματος στην Ε.Ε. για την επανεγκατάσταση μεταναστών σε εθελοντική βάση, προσφέροντας θέσεις για τα άτομα που χρήζουν επείγουσας προστασίας.

-Δημιουργία νέου προγράμματος για ταχεία επιστροφή των παράτυπων μεταναστών που θα συντονίζεται από τον οργανισμό Frontex και από τα κράτη μέλη που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή.

-Συντονισμένη προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Εξωτερικής Δράσης με σκοπό τη συνεργασία με τις χώρες που περιβάλλουν τη Λιβύη. Ενδυνάμωση των σχέσεων με τρίτες χώρες, όπως για παράδειγμα οι πρωτοβουλίες στον Νίγηρα.

Τοποθέτηση αξιωματούχων υπεύθυνων για θέματα μετανάστευσης (ILO: Immigration Liaison Officers) σε τρίτες χώρες για τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με τα μεταναστευτικά ρεύματα και την ενίσχυση του ρόλου των ευρωπαϊκών αντιπροσωπειών.

Ο Δ. Αβραμόπουλος τόνισε ότι το μεταναστευτικό πρόβλημα αποτελεί μια από τις κορυφαίες προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Σημείωσε, δε, πως η υιοθέτηση της ευρωπαϊκής ατζέντας για τη Μετανάστευση θα ανακοινωθεί στις 13 Μαΐου».

Τι δείχνουν τα πιο πάνω; Ότι καλά είναι τα σχέδια αλλά δεν φτάνουν για να σώσουν τις χιλιάδες μετανάστες που πνίγονται στη Μεσόγειο εδώ και χρόνια. Όλοι γνωρίζουν ότι δεν υπάρχει μια απλή λύση στο πρόβλημα, όλοι γνωρίζουν ότι είναι αναγκαίες οι λύσεις πριν την επιβίβαση των μεταναστών σε πλοία ή

καΐκια. Όλοι όμως γνωρίζουν ότι η ΕΕ δεν κάνει αυτά που μπορεί για να αλλάξει τα πράγματα -διαθέτει τα οικονομικά μέσα, χώρες-μέλη της (Ιταλία, Μάλτα, Ελλάδα) γίνονται χώρες προσανατολισμού των μεταναστών, χώρες μέλη παραμένουν απόμακροι θεατές. Συνεπώς για όλους τους πιο πάνω λόγους η ΕΕ οφείλει να δει τις δικές της ευθύνες απέναντι στην απίστευτη ανθρωπιστική κρίση! Τα δέκα μέτρα που λέει ο Δ. Αβραμόπουλος είναι σωστά, αλλά καθυστερημένα! Η δράση πρέπει να είναι άμεση, συντεταγμένη και αποτελεσματική!

13. ΓΙΟΥΓΚΕΡ: Η ΕΕ ΜΕ ΔΙΚΟ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΟ!

19-3-2015

Ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ζαν-Κλοντ Γιουνκέρ δήλωσε στη γερμανική εφημερίδα *Welt am Sonntag* στις 8 Μαρτίου ότι «η ΕΕ χρειάζεται τον δικό της στρατό για να αντιμετωπίσει την Ρωσία και άλλες απειλές αλλά και για να αποκαταστήσει την εικόνα της στον κόσμο όσον αφορά την εξωτερική της πολιτική». Σύμφωνα με το ρεπορτάζ στο «Έθνος» ο Γιούγκερ σημείωσε «ότι το ΝΑΤΟ δεν επαρκεί γιατί δεν είναι μέλη της ΕΕ όλα τα μέλη της Ατλαντικής Συμμαχίας. Ένας κοινός στρατός της ΕΕ θα έδειχνε στον κόσμο ότι δεν θα γίνει ποτέ ξανά πόλεμος μεταξύ χωρών της ΕΕ. Ένας τέτοιος στρατός θα μας βοηθούσε επίσης να συγκροτήσουμε μία κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας και θα επέτρεπε στην Ευρώπη να αναλάβει ευθύνες στον κόσμο». Είπε ακόμη ότι «ένας κοινός στρατός της ΕΕ θα λειτουργούσε αποτρεπτικά και θα ήταν χρήσιμος στην ουκρανική κρίση. Με τον δικό της στρατό η Ευρώπη θα αντιδρούσε με μεγαλύτερη αξιοπιστία στην απειλή για την ειρήνη ενός κράτους μέλους ή μίας γειτονικής χώρας. Ένας ευρωπαϊκός στρατός δεν θα είχε την έννοια της άμεσης ανάπτυξης, αλλά ένας ενιαίος ευρωπαϊκός στρατός θα περνούσε ένα σαφές μήνυμα στη Ρωσία ότι μιλάμε σοβαρά όταν πρόκειται για την υπεράσπιση των ευρωπαϊκών αξιών».

Η Γερμανίδα υπουργός Άμυνας Ούρσουλα φον ντερ Λέγκεν χαιρέτισε την πρόταση Γιούνκερ και είπε στο γερμανικό ραδιόφωνο: «Το μέλλον μας ως Ευρωπαίοι κάποια στιγμή θα είναι με έναν ευρωπαϊκό στρατό». Οι ηγέτες της ΕΕ έχουν δηλώσει ότι επιθυμούν την ενίσχυση της κοινής πολιτικής ασφαλείας

βελτιώνοντας τις δυνατότητες άμεσης αντίδρασης. Αλλά η Βρετανία μαζί με τη Γαλλία, μία από τις δύο μεγαλύτερες στρατιωτικές δυνάμεις της ΕΕ, εκφράζουν επιφυλάξεις ως προς την ανάληψη μεγαλύτερου στρατιωτικού ρόλου στην ΕΕ φοβούμενες ότι αυτό ενδεχομένως να υπονόμει το ΝΑΤΟ»- (Έθνος, 8/3/2015).

Το ζήτημα είναι ιδιαίτερος σοβαρό και δεν είμαι από εκείνους που θεωρούν ότι τέτοια ζητήματα τίθενται στην ευρωπαϊκή ατζέντα μέσω μιας συνέντευξης σε μια εφημερίδα. Τα ζητήματα αυτά χρειάζεται να είναι στην κορυφή της ευρωπαϊκής ατζέντας, να ξεπερνούν την συγκυρία και να κτίζουν αυτό που πρέπει να είναι μέρος μιας συστηματικής πολιτικής προσπάθειας για ουσιαστικά βήματα της ΕΕ στο χώρο της εξωτερικής πολιτικής και άμυνας. Θεωρώ ότι η ομοσπονδιακή δομή ΕΕ, η ολοένα και περισσότερη ενοποίηση των οικονομιών στις χώρες μέλη της ευρωζώνης, η συνεπής προσπάθεια για την περισσότερη ΕΕ, είναι απολύτως φυσιολογικό να συνδέονται με την δήλωση Γιούγκερ για τη δημιουργία κοινού ευρωπαϊκού στρατού. Η σημασία του είναι αυτονόητη, καθώς μια ΕΕ που φιλοδοξεί να γίνει παίκτης στη διεθνή σκηνή, κατανοεί ολοένα και περισσότερο πως μόνο με ευρώ, με επιχειρήματα και ανθρωπιστική βοήθεια δεν γίνεσαι παγκόσμιος παίκτης. Η εισήγηση Γιούγκερ δεν γίνεται δεκτή με ενθουσιασμό από χώρες-μέλη. Άλλες την βλέπουν θετικά, άλλες τάσσονται εναντίον όπως η Μ. Βρετανία, άλλες τηρούν στάση αναμονής. Είναι αυτονόητο ότι χρειάζεται αρκετός χρόνος για να γίνουν πρακτικά βήματα. Χρειάζεται κυρίως βούληση και συμμετοχή από χώρες που θέλουν και μπορούν να συμμετέχουν σε μια νέα δυνατότητα της ΕΕ.

Η Κύπρος έχει κάθε συμφέρον να στηρίξει την πρόταση Γιούγκερ, πρώτο γιατί συνδέεται με τα ζητήματα ασφαλείας εξαιτίας της τουρκικής κατοχής, και, δεύτερο, η υπάρχουσα μικρή στρατιωτική δύναμη με την ονομασία «Κοινός Ευρωπαϊκός Στρατός» είναι απολύτως χρήσιμη στις διαδικασίες για την αναζήτηση λύσης στο κυπριακό.

Σε μια τέτοια πιθανότητα αστυνομικές ή μικρές στρατιωτικές δυνάμεις της ΕΕ μπορούν να συμβάλουν στην οικοδόμηση ενός ευρωπαϊκού πλέγματος ασφαλείας στη νήσο, να λάβουν μέρος σε μεταβατικές ρυθμίσεις και να αυξήσουν το αίσθημα ασφαλείας των κυπρίων.

Ο επίλογος ανήκει στον πρωταγωνιστή της δήλωσης, τον Πρόεδρο Γιούγκερ, καθώς αυτό το σημείο είναι η ουσία της σκέψης του: «ένας τέτοιος στρατός θα μας βοηθούσε επίσης να συγκροτήσουμε μία κοινή εξωτερική πολιτική και

πολιτική ασφαλείας και θα επέτρεπε στην Ευρώπη να αναλάβει ευθύνες στον κόσμο».

14. Η ΕΥΡΩΖΩΝΗ ΣΕ ΣΩΜΑ!

17-2-2015

Ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ζαν Κλοντ Γιούνκερ, επανέφερε προτάσεις για την ενοποίηση της Ευρωζώνης στη Σύνοδο των ηγετών της ΕΕ (12/2), στις οποίες περιλαμβάνονται η ενδεχόμενη καθιέρωση προϋπολογισμού της Ευρωζώνης και νέοι ευρωπαϊκοί θεσμοί που θα υπηρετούν το ενιαίο νόμισμα, σύμφωνα με δημοσίευμα της εφημερίδας Financial Times. Σύμφωνα με δημοσίευμα στην ηλεκτρονική «Μεταρρύθμιση» της επομένης ημέρας οι ιδέες αυτές, αποτελούν την πρώτη ένδειξη ότι ο κ. Γιούνκερ σκοπεύει να πιέσει για περαιτέρω ενοποίηση της ευρωζώνης, παρά το εντεινόμενο κλίμα κατά των Βρυξελλών σε πολλά κράτη-μέλη. Αν και η έκθεση δεν κάνει συγκεκριμένες προτάσεις, θέτει σειρά ερωτημάτων που κάνουν σαφές ότι ο πρόεδρος της Κομισιόν εξετάζει ορισμένες ιδέες που είναι ιδιαίτερα αντιδημοφιλείς σε αρκετές χώρες. Οι προσπάθειες περαιτέρω ενοποίησης και μεταρρύθμισης της ευρωζώνης ανακόπηκαν σε μεγάλο βαθμό πριν από έναν χρόνο, καθώς ηρέμησαν οι χρηματοπιστωτικές αγορές και οι Ευρωπαίοι πρωθυπουργοί διαμήνυσαν ότι υπάρχει μεταρρυθμιστική κόπωση. Το υπόμνημα, όμως, του κ. Γιούνκερ υποστηρίζει ότι η αποτυχία προόδου πιθανόν συμβάλλει στην οικονομική καχεξία της ευρωζώνης, σημειώνοντας ότι οι ΗΠΑ δεν υπέφεραν από ανάλογα προβλήματα. «Η ευρωζώνη δεν έχει ανακάμψει από την κρίση με τον ίδιο τρόπο, όπως οι ΗΠΑ, γεγονός που ίσως δείχνει ότι μια ατελής νομισματική ένωση προσαρμόζεται πολύ βραδύτερα από μια ένωση που έχει πιο ολοκληρωμένη θεσμική λειτουργία» αναφέρει το σημείωμα. Ο Γιούνκερ παρουσίασε το υπόμνημα ως ένα βήμα της διαδικασίας που ζήτησε τον περασμένο Οκτώβριο ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) Μάριο Ντράγκι για την εκκίνηση των προσπαθειών ενοποίησης. Οι δύο πρόεδροι, μαζί με τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Ντόναλντ Τουσκ, και τον επικεφαλής του Eurogroup Γερούν Ντάισελμπλουμ πρόκειται να παρουσιάσουν ένα πλήρες σχέδιο με νέα

μέτρα ενοποίησης στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ιουνίου. Εκτός του ότι επαναφέρει δύσκολα ζητήματα, το υπόμνημα του κ. Γιούνκερ επικρίνει τις κυβερνήσεις της ευρωζώνης για καθυστερήσεις στις οικονομικές μεταρρυθμίσεις, υποστηρίζοντας ότι οι τρέχουσες ευνοϊκές συνθήκες στις χρηματοπιστωτικές αγορές έχουν προκαλέσει «αντιπαραγωγικά αποτελέσματα όσον αφορά την προθυμία των εθνικών κυβερνήσεων» να κάνουν μεταρρυθμίσεις. Μια νέα πολιτική συναίνεση στο ανώτατο πολιτικό επίπεδο είναι απαραίτητη για να προχωρήσουν οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις εκείνες που θα πρέπει να αποτελέσουν προτεραιότητα σε όλη ευρωζώνη» αναφέρει το έγγραφο. Το υπόμνημα ανάμεσα σε άλλα 11 ερωτήματα θέτει και κατά πόσον είναι επιθυμητός ένας νέος προϋπολογισμός για τη ζώνη του ευρώ, κάτι που απορρίπτει από καιρό το Βερολίνο. Θέτει, επίσης, το ερώτημα κατά πόσον χρειάζονται νέοι «κοινοί Θεσμοί» για την ευρωζώνη, κάτι που προωθεί το Παρίσι, αλλά συναντά σκεπτικισμό σε χώρες εκτός του ευρώ, όπως η Βρετανία. Παρά τις επανειλημμένες ενδείξεις ότι οι περισσότερες χώρες της ευρωζώνης αντιστέκονται σε νέους κανόνες που θα τις υποχρεώσουν σε οικονομικές μεταρρυθμίσεις -κάτι που θεωρείται από πολλές κυβερνήσεις ότι θα μοιάζει με την επιβολή σε αυτές προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων αντίστοιχων με αυτών των προγραμμάτων διάσωσης- το υπόμνημα θέτει το ερώτημα αν χρειάζονται σκληρότεροι κανόνες για να εξασφαλιστεί η υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων. Διαφαίνεται επίσης ότι ο Ζ. Κ. Γιούνκερ μελετά την ιδέα ενός κοινοβουλίου ευρωζώνης, καθώς τίθεται το ερώτημα πώς μπορεί να επιτευχθεί «λογοδοσία και νομιμοποίηση» με τον καλύτερο τρόπο σε μια «πολυεπίπεδη λειτουργία» όπως είναι αυτή της νομισματικής ένωσης της ΕΕ».

Η πιο είδηση αυτή που μεταφέρω από τη «Μεταρρύθμιση» της 13^{ης} Φεβρουαρίου, δείχνει ότι ολοένα και περισσότεροι παίκτες μέσα στην ΕΕ παίρνουν πρωτοβουλίες για να γίνουν βήματα προς την ολοκλήρωση της οικονομικής-νομισματικής ένωσης των χωρών που αποτελούν τον πρώτο πυλώνα της ευρωζώνης. Οι εισηγήσεις Γιούνκερ χρειάζεται να τύχουν επεξεργασίας, να αποκτήσουν «σώμα» και όχι μόνο ερωτήματα. Εκ των πραγμάτων οι χώρες της ευρωζώνης αποτελούν το πιο προωθημένο τμήμα στην ΕΕ, συνεπώς μπορούν να αποκτήσουν μια πιο συγκεκριμένη μορφή οργάνωσης. Δεν είναι εύκολο καθώς οι διαφορετικές γνώμες παρεμποδίζουν τον ουσιαστικό διάλογο. Ωστόσο, η μεγάλη περιπέτεια με την οικονομική κρίση λέει πολύ σαφή πράγματα: ότι το ευρώ χωρίς κοινούς δημοσιονομικούς κανόνες στις χώρες-μέλη του, δεν είναι σε θέση να απαντήσει στην πίεση του διεθνούς ανταγωνισμού, ούτε να αντιμετωπίσει με κοινό τρόπο τις εσωτερικές προκλήσεις της ανάπτυξης, του ανταγωνισμού, της

τεχνολογικής ανάπτυξης και της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας. Η κοινή οικονομική πολιτική δημιουργεί καλύτερη ισορροπία σχέσεων ανάμεσα στις πλούσιες χώρες της ευρωζώνης και εκείνες που αντιμετωπίζουν σοβαρά διαρθρωτικά προβλήματα στο νότο. Η εισήγηση Γιούγκερ χρειάζεται βελτιώσεις και αναπροσαρμογές. Στην πράξη, αυτό που μετρά είναι πως το κείμενο βοηθά στην αναζήτηση της καλύτερης δυνατής λύσης.

15. ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΙ ΑΞΙΩΜΑΤΟΥΧΟΙ ΤΗΣ ΕΕ, Η ΩΡΑ ΕΙΝΑΙ 12 ΠΑΡΑ ΤΕΤΑΡΤΟ!

22-1-2015

Κάποια κείμενα έχουν πολύ μεγάλη αξία. Είναι εκείνα που ενεργοποιούν τη σκέψη και κατευθύνουν τον προσανατολισμό μας. Ένα τέτοιο κείμενο δημοσίευσε το αθηναϊκό ΒΗΜΑ. *Υπογράφεται από τα μέλη του ΔΣ του Ινστιτούτου Ζακ Ντελόρ - Notre Europe. Ανάμεσά τους ο Jacques Delors, πρώην πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο Joaquín Almunia, πρώην επίτροπος, και ο Enrico Letta, πρώην πρωθυπουργός της Ιταλίας.* Αναδημοσιεύω το κείμενο αυτούσιο. Πρώτο γιατί με εκφράζει ο κεντρικός προσανατολισμός του, δεύτερο, γιατί είναι ένα σπουδαίο ντοκουμέντο για την ΕΕ σήμερα, και, τρίτο, γιατί δίνει μια ώθηση για όσους ενδιαφέρονται να δουν τα πράγματα πάνω σε μια πραγματιστική και στρατηγική βάση για το πού μπορεί να βαδίζει το κοινό ευρωπαϊκό μας τρένο. Ακολουθεί το κείμενο:

«Οι ευρωπαϊκές αρχές που προέκυψαν μετά τις εκλογές του Μαΐου 2014 έχουν μια ιστορική, αν όχι συντριπτική ευθύνη: απέναντι στην κοινή πίεση ευρωσκεπτικιστών και ευρωφοβικών, είναι ευθύνη τους να δώσουν επείγοντως νέα ώθηση στο ευρωπαϊκό οικοδόμημα που επικρίνεται σφοδρά αλλά παραμένει πάντα απαραίτητο σε μια παγκοσμιοποίηση όπου η Ευρώπη γερνάει και συρρικνώνεται.

Τη νέα αυτή ώθηση οι Ευρωπαίοι θα τη βρουν πρώτα κοιτώντας τον κόσμο πολύ περισσότερο απ' όσο το έκαναν στη διάρκεια της ατελείωτης και καταστροφικής κρίσης της ευρωζώνης. Ιδωμένοι από το Τεκίνο, την Μπραζιλία ή το Μπαμάκο, είμαστε ήδη ενωμένοι γύρω από την επιθυμία να συγκεράσουμε την οικονομική αποτελεσματικότητα με την κοινωνική συνοχή και την προστασία του περιβάλλοντος σε ένα πλουραλιστικό πλαίσιο. Ας ενωθούμε περισσότερο για να

προωθήσουμε αυτή την κοινή επιθυμία, τα συμφέροντά μας και τις αξίες μας σε έναν κόσμο όλο και λιγότερο ευρωκεντρικό με τη βοήθεια μιας πιο συνεπούς εμπορικής πολιτικής, μιας πραγματικής Ενεργειακής Ένωσης ή ακόμη της υπομονετικής ενίσχυσης της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής άμυνας - διότι η ισχύς εν τη ενώσει! Η ένωση αυτή έχει βεβαίως ανάγκη το Ηνωμένο Βασίλειο, αν η πλειοψηφία των πολιτών του επιθυμεί ακόμη να ανήκει σε αυτήν - διότι η ένωση δεν είναι φυλακή! Θα επεκταθεί μετά το 2020 σε μερικές γειτονικές χώρες, ιδίως στα Βαλκάνια - καθώς σε βραχυχρόνιο επίπεδο προτεραιότητά της είναι να ανακτήσει τα επίπεδα ανάπτυξης και απασχόλησης για να αποκαταστήσει τον εσωτερικό της δυναμισμό, όπως και την αξιοπιστία της προς τα έξω.

Για να δώσουμε μια νέα ώθηση στην ΕΕ πρέπει επίσης να κάνουμε καλύτερη χρήση των ευκαιριών που προσφέρει ως χώρος οικονομικών και ανθρώπινων ανταλλαγών και ως δημόσια δύναμη: ακόμη και αν τα κράτη παραμένουν κύριοι των μεγάλων οικονομικών, εκπαιδευτικών και κοινωνικών επιλογών τους, η έξοδος από την κρίση περνά από την Ευρώπη! Ας εμβραθύνουμε την ενιαία αγορά στον τομέα των υπηρεσιών, της ψηφιακής οικονομίας, της αγοράς κεφαλαίων και των υποδομών προκειμένου να πετύχουμε μια πιο ποιοτική ανάπτυξη και περισσότερες θέσεις εργασίας. Ας διατηρήσουμε και ας προωθήσουμε την ελεύθερη διακίνηση εργαζομένων και ατόμων από την οποία εξαρτώνται εκατομμύρια θέσεις εργασίας συμπληρώνοντάς τη με μια κοινή και αλληλέγγυα πολιτική μετανάστευσης. Ας ξοδέσουμε και ας επενδύσουμε παραπάνω μαζί. Ας ενεργήσουμε μαζί για να καταπολεμήσουμε την ανεργία των νέων και να αποφύγουμε μια χαμένη γενιά. Ας ολοκληρώσουμε την Οικονομική και Νομισματική Ένωση σεβόμενοι τις βασικές αρχές και τους κανόνες που την ίδρυσαν, κυρίως όσον αφορά τον έλεγχο του υπερδανεισμού (και όχι του δανεισμού) και χαρίζοντάς της πολιτικούς μηχανισμούς νομιμοποίησης και οικονομικά εργαλεία που θα επιτρέψουν να μην επιστρέψουμε στην Ευρώπη - ΔΝΤ των τελευταίων ετών.

Πολλοί Ευρωπαίοι βίωσαν την «Ευρώπη - ΔΝΤ» σαν μια απειλή, διότι ήταν ο φορέας βοήθειας υπό τον όρο να πραγματοποιηθούν επώδυνες και άδικες μεταρρυθμίσεις και περικοπές. Πολύ συχνά ξεχνάμε ότι οργάνωσε την αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών η οποία ενίοτε τίθεται υπό αμφισβήτηση. Το να δώσουμε νέα ώθηση στο ευρωπαϊκό οικοδόμημα ισοδυναμεί επίσης με το να το κάνουμε να μοιάζει όχι σαν απειλή αλλά σαν απάντηση στις απειλές και στις προκλήσεις που τρέφουν τους φόβους, ενισχύοντας στην πραγματικότητα την ανάγκη να ενωθούμε: η αντιπαράθεση με τον Βλαντίμιρ Πούτιν και η αστάθεια

πολλών γειτονικών κρατών τα οποία πρέπει να υποστηρίξουμε στον αγώνα τους (Ουκρανία και Τυνησία), η ύπαρξη τρομοκρατικών πυρήνων στο Σαχέλ και στη Μέση Ανατολή, το φάσμα του αποπληθωρισμού και της αποβιομηχάνισης οι κίνδυνοι που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή και την ενεργειακή εξάρτηση. Οι νέοι ευρωπαίοι αξιωματούχοι θα κριθούν στο τέλος της θητείας τους για την ικανότητά τους να απαντούν αποτελεσματικά στις κυριότερες απειλές και προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι Ευρωπαίοι.

Η ευρωπαϊκή περιπέτεια ξεκίνησε πριν από 60 και πλέον χρόνια για να τονώσει την ανοικοδόμηση της Ευρώπης και να δημιουργήσει έναν χώρο ειρήνης και αμοιβαίου σεβασμού απέναντι στον διχασμό της Ευρώπης. Οφείλει σήμερα περισσότερο από ποτέ να δείξει τη διττή ικανότητά της να τονώνει και να προστατεύει τους πολίτες που έχει σχεδιαστεί για να υπηρετεί στη διάρκεια των καθοριστικών χρόνων που έρχονται. Κυρίες και κύριοι αξιωματούχοι της ΕΕ, η ώρα είναι δώδεκα παρά τέταρτο!»

16. ΦΕΝΤΕΡΙΚΑ ΜΕ ΚΑΥΤΕΣ ΠΑΤΑΤΕΣ!

7-9-2014

Η διαδικασία για την ανάδειξη της νέας ηγεσίας της ΕΕ - Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, Επικεφαλής της Εξωτερικής Πολιτικής, Επικεφαλής της Ευρωζώνης- ολοκληρώθηκε στις 30 Αυγούστου, ενώ ο Γιούγκερ έχει καταλήξει στη λίστα με τις αρμοδιότητες των νέων Επιτρόπων. Η επιλογή του Πολωνού πρωθυπουργού Ν. Τουσκ στη θέση του προέδρου του Συμβουλίου επαναβεβαιώνει την ισχυρή θέση της Γερμανίας στις εσωτερικές υποθέσεις της Ένωσης καθώς και την πανηγυρική αποτυχία χωρών και πολιτικών του «νότου» να προβάλουν, έστω, κάποιον υποψήφιο με κάποιες δυνατότητες. Αυτό δεν οφείλεται μόνο στις οικονομικές δυσκολίες που αντιμετωπίζουν αρκετές από τις χώρες αυτές αλλά και στην παντελή αδιαφορά Ολάντ στις πολιτικές που υιοθετεί η ΕΕ και την ολοένα και μεγαλύτερη «ιδιώτευση» των Παρισίων σε ένα ιδιότυπο εθνικό αυτισμό.

Η συγκυρία είναι ιδιαιτέρως πολύπλοκη για την νέα ηγεσία της Ένωσης, τόσο στο επίπεδο της συνεχούς προσπάθειας για την οικονομική ανάκαμψη όσο και στα

ζητήματα εξωτερικής πολιτικής. Στο διεθνές πεδίο όλα κινούνται στον αστερισμό της αβεβαιότητας επιπρόσθετα από τις αντιθέσεις που εμφανίζονται ανάμεσα σε εταίρους, αλλά και την ανεπαρκή διάρθρωση των συστήματος γύρω από την εξωτερική πολιτική και άμυνα στην ΕΕ.

Πέτυχε στο έργο της η απελθούσα «ΥΠΕΞ» Βαρόνη Άστον; Νομίζω πως ήταν κατώτερη των περιστάσεων -πέρα από τον αρνητικό συμβολισμό ότι προέρχεται από μια χώρα που διαρκώς γκρινιάζει για την «περισσότερη Ένωση». Στα θετικά της η συμβολή της στο ξεπέρασμα της κρίσης γύρω από το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν, η αποτυχημένη απόπειρα για αποφυλάκιση Μόρσι στην Αίγυπτο και η μικρή συνεισφορά της στην αναζήτηση λύσεων στο ουκρανικό. Από εκεί και πέρα, η συρρίκνωση της επιρροής της ΕΕ στις διεθνείς υποθέσεις ταυτίστηκε με την προεδρία της: εσωστρέφεια, κυριαρχία της αντίληψης ότι χρειάζεται ουσιώδης προετοιμασία για να κάνει η ίδια ένα βήμα, ότι ενδεχομένως να δημιουργούσε πρόβλημα στην εικόνα της δεν το έθετε ψηλά στην ατζέντα. Κάτι τέτοιο δεν ήταν στο πρόγραμμα λ.χ. του Τ. Κέρι, ο οποίος, παρά τις δυσκολίες, δοκίμασε στο μεσανατολικό με 11 επισκέψεις μέσα σε ένα χρόνο ή έκανε δοκιμές για εκχειρίδες στην Γάζα. Προφανώς δεν πέτυχε όσα θα ήθελε. Αλλά γιατί υπάρχει η διπλωματία αν φοβάσαι να δοκιμάσεις;

Σήμερα στο πεδίο των εξωτερικών σχέσεων η Ένωση κάτω από την ευθύνη της έως τώρα ιταλίδας ΥΠΕΞ Φεντερίκα Μογκερίνι καλείται να δείξει κάτι διαφορετικό σε σχέση με την απελθούσα Άστον. Σε αυτό το στάδιο άμεσος στόχος είναι η αποκλιμάκωση της έντασης στην Ουκρανία με τη συνεπή στάση της ΕΕ απέναντι στον αναθεωρητισμό που επιδεικνύει εσχάτως ο Β. Πούτιν. Δεύτερο, η σοβαρή προετοιμασία της διπλωματικής μηχανής της Ένωσης για υποστήριξη των πολιτών στο Ιράκ που δέχονται την τρομερή πίεση των τζιχαντιστών στη Μέση Ανατολή. Όλα τα στοιχεία βεβαιώνουν ότι αυτή η οργάνωση αποτελεί την κορυφαία απειλή για πολλές και σημαντικές χώρες και διεθνείς οργανισμούς. Συνεπώς είναι μείζον ζήτημα η ανάδειξη της σημασίας της συνεργασίας ανάμεσα σε όσους θέλουν και μπορούν να συνεισφέρουν κάποια εργαλεία προς την κατεύθυνση αυτή.

Η Κύπρος μπορεί να συμβάλει τα μέγιστα στα πλαίσια της κοινής ευρωπαϊκής πολιτικής για το ειδικό αυτό ζήτημα, καθώς η γεωγραφική της θέση και η ποιότητα των υποδομών της ενδεχομένως να αποδειχθούν χρήσιμα εργαλεία για τη διεθνή κοινότητα στον αγώνα της κατά των τζιχαντιστών, όπως προνοεί σχετική απόφαση του ΣΑ του ΟΗΕ. Στις 16 Αυγούστου ο Βρετανό Υπουργό Άμυνας Μάικλ Φάλον, μετά από συνάντησή του με τον Πρόεδρο Ν. Αναστασιάδη,

έκανε λόγο για την «μοναδική θέση και τον ρόλο της Κύπρου για την σταθερότητα στην περιοχή, που είναι το ζητούμενο για όλους».

Στην ίδια ανάλυση σχετικά με το πακέτο με τις προτεραιότητες της ευρωπαϊκής εξωτερικής πολιτικής βασικό θέμα ήταν και παραμένει το κυπριακό. Δυστυχώς, η Κ. Άστον δεν θέλησε να κάνει τα αναγκαία βήματα πιστεύοντας ότι το κυπριακό αποτελεί μια «καυτή πατάτα» που δύσκολα προσφέρει «δόξα» σε όσους φιλοδοξήσουν να γίνουν πρωταγωνιστές του. Ελπίζω η νέα επικεφαλής της Εξωτερικής Πολιτικής της ΕΕ να αντιμετωπίσει την επίλυση του κυπριακού με νέο πνεύμα, δηλαδή μέσα στο πλαίσιο της πολιτικής για επίλυση ζητημάτων εξωτερικής που εφάπτονται της εσωτερικής λειτουργίας της ΕΕ, και ταυτόχρονα κρίσιμων ζητημάτων που συνδέονται με τη Διεύρυνση της Ένωσης όπως είναι η ευρωτουρκική σχέση στο πλαίσιο που συμφωνήθηκε στις 3 Οκτωβρίου 2005. Άλλωστε το κυπριακό δεν είναι ζήτημα που «ανήκει» στο φάκελο του Επιτρόπου για τη Διεύρυνση Σ. Φούλε αλλά ένα κατ' εξοχή ζήτημα πολιτικής δράσης που επιβάλλεται να βρίσκεται κάτω από την ευθύνη του Προέδρου της Επιτροπής και του Ευρωπαίου «ΥΠΕΞ», τώρα της Φ. Μογκερίνι.

Η συγκυρία δείχνει νέες ευθύνες στον Γιούγκερ, την Μογκερίνι, και στην άλλη άκρη του σύρματος, στον Τ. Ερτογάν. Ένα μομέντουμ που συνδέεται με την ευρωτουρκική σχέση και την επίλυση του κυπριακού είναι εφικτό, φτάνει οι βασικοί παίκτες να παίξουν τα χαρτιά τους στην κατάλληλη

17. Η ΕΕ ΜΕΤΑ ΤΙΣ ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΕΣ

31-5-2014

Το αποτέλεσμα των Ευρωεκλογών σε αριθμούς: το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα (212 έδρες) απέκτησε υπεροχή απέναντι στο Σοσιαλιστικό Κόμμα (187 έδρες), οι Φιλελεύθεροι με 72 έδρες, οι Πράσινοι με 55 έδρες και η Ευρωπαϊκή Ενωτική Αριστερά με 43 έδρες. Πέρα από τους αριθμούς οι Ευρωεκλογές περιλαμβάνουν

την πολιτική διάσταση η οποία ξεπερνά την τρέχουσα συγκυρία και διαπλέκεται με το παρελθόν και το μέλλον του ευρωπαϊκού εγχειρήματος.

Οι φιλοευρωπαϊκές ομάδες όπως το ΕΛΚ, οι Σοσιαλιστές, οι Φιλελεύθεροι και οι Πράσινοι συγκεντρώνουν 526 σε σύνολο 751 έδρες, ενώ οι ευρωσκεπτικιστές και τα ακροδεξιά σχήματα περίπου 180 έδρες. Οι αριθμοί σηματοδοτούν μια νέα εξέλιξη που ουδείς πλέον μπορεί να αγνοεί σχεδόν σε όλο το φάσμα δράσεων της ΕΕ. Στην αρχική σκέψη του αντιευρωπαϊκού ρεύματος κυριαρχεί η αίσθηση ότι η ΕΕ ευθύνεται για την παγκοσμιοποίηση, τις συνέπειες που προκύπτουν από τα ανοικτά σύνορα, συνεπώς η απάντηση βρίσκεται στην επιστροφή στο εθνικό κράτος, στη δημιουργία «κράτους-φρουρίου» που θα εμποδίσει τα έθνη όλα τα κακά και θα προστατεύσει τους εντός των τειχών «καθαρούς» πολίτες και θα διατηρήσει, έτσι, ένα υψηλότερο βιοτικό επίπεδο. Η άποψη αυτή σε συνδυασμό με την αύξηση της λαθρομετανάστευση στις χώρες του Ευρωπαϊκού Νότου που ταυτόχρονα πλήττονται από την κρίση χρέους, λειτούργησε ως «καταλύτης» για να ανέβουν στην επιφάνεια διάφορες εκδοχές της άρνησης των πάντων.

Έτσι η Λεπέν του Εθνικού Μετώπου λέει ευθέως ότι «οι λαοί δεν θέλουν πια να κυβερνώνται από αυτούς έξω από τα σύνορα, από Επιτρόπους ή τεχνοκράτες, που είναι μη εκλεγμένοι...οι λαοί μίλησαν δυνατά και καθαρά...», ενώ ο Ν. Φαράτζ του Κόμματος της Ανεξαρτησίας λέει ότι «το όλο ευρωπαϊκό εγχείρημα είναι ένα ψέμα. Δεν θέλω μόνο να φύγει η Βρετανία από την ΕΕ, θέλω η Ευρώπη να φύγει από την ΕΕ» (Reuters, 26-5-14).

Η επιθετική παραπλάνηση είναι ο ορισμός μιας ακροδεξιάς που επιδιώκει επιστροφή στο εθνικό κράτος στον ιστορικό χρόνο που έχει σφραγίσει η τεχνολογική επανάσταση, τα ανοικτά σύνορα και η αλληλεξάρτηση των οικονομιών μέσα στην ΕΕ και ευρύτερα. Η ακροδεξιά άποψη θα οδηγήσει σε τρομερή συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας στην ΕΕ, σε αποσύνθεση του κοινωνικού κράτους προς όφελος της Κίνας, της Ρωσίας και των ΗΠΑ και σε μια μισαλλόδοξη Ευρώπη-παρία της αναπτυξιακής διαδικασίας. Η επικράτηση της θεωρίας στην επιστροφής στο εθνικό κράτος ή στον περιορισμό της «κυριαρχίας των Βρυξελλών» βρίσκει απήχηση σε τμήματα της συντηρητικής αριστεράς που αισθάνονται αμήχανα κάτω από το «βάρος» της συμμετοχής τους σε μια ευρύτερη, υπερεθνική διαδικασία.

Έτσι αναπτύσσεται μια τυφλή ρητορική, εκτός άλλων, γιατί η παρούσα ηγετική ομάδα στην ΕΕ, προσωποποιημένη στην ηγεσία Μπαρόσο, δεν πέτυχε να εξηγήσει γιατί η ΕΕ είναι αναγκαία, γιατί προωθεί ένα πολύπλευρο εγχείρημα

που απαντά στις προκλήσεις της εποχής, γιατί το να πολεμάς τα ανοικτά σύνορα με τα παλιά μέσα είναι σαν να καταγγέλλεις το νόμο της βαρύτητας. Είναι ολοφάνερο ότι χρειάζεται μια πιο δημιουργική σκέψη γύρω από το ευρωπαϊκό εγχείρημα. Πιθανώς ένας συνδυασμός μεγάλων και μικρών βημάτων που θα δώσουν την πεποίθηση στους ευρωπαϊούς πολίτες ότι η ψήφος τους παραμένει ένας δημιουργικός ήχος για όσα μπορούν να γίνουν διαφορετικά και κυρίως αποτελεσματικά. Ένα σχέδιο μικρών αλλαγών ώστε αυτές να είναι ορατές στον κάθε πολίτη: όπως η έδρα του Ευρωκοινοβουλίου να είναι μια και σταθερή, όπως ο τερματισμός του μη λειτουργικού και δαπανηρού συστήματος της εκ περιτροπής προεδρίας, όπως ο επαναπροσδιορισμός του ύψους των αποδοχών σε αξιωματούχους που θα λαμβάνει υπόψη την κοινωνική πραγματικότητα, όπως η συνένωση αρμοδιοτήτων με έναν επικεφαλής όπως λ.χ. να είναι ένας Υπουργός Οικονομικών στην Ευρωζώνη (Επίτροπος και Επικεφαλής Ευρωζώνης) και όχι 2 ή 3 που είναι σήμερα. Στην προώθηση της πολιτικής για τις μεγάλες αλλαγές όπως η ολοκλήρωση της διαδικασίας για την τραπεζική ένωση, την κοινή οικονομική διακυβέρνηση μέσα από την Αναθεώρηση της Συνθήκης της Λισαβόνας. Έτσι θα γίνει σε όλους σαφές ποιες χώρες θέλουν και ποιες χώρες μπορούν να λάβουν μέρος στην πιο προωθημένη μορφή της ενοποίησης.

Αυτά τα ζητήματα παλαιότερα αφορούσαν την ορθολογική διαχείριση πόρων και προσώπων στη λειτουργία της Ένωσης -σήμερα αυτό αφορά και μια άμυνα απέναντι στην χυδαία ακροδεξιά δημαγωγία που εκμεταλλεύεται κενά ή παραλείψεις στη θεσμική της λειτουργία.

Παραμένει, ωστόσο, ένα ερώτημα αν κόμματα που έχουν ως στόχο τους τη διάλυση της ΕΕ ή την έξοδο των χωρών τους, να έχουν το προνόμιο να τον προωθούν «μέσα» από τις Ευρωεκλογές.

Η συνεπής και επιτυχημένη δραστηριότητα του Κ. Σημίτη στα ευρωπαϊκά πράγματα του παρέχει το προνόμιο να είναι εύστοχος αναλυτής του φαινομένου: «Η ενωμένη Ευρώπη είναι ένα πολύ ευρύτερο σχέδιο. Προσδιορίζεται από την συνύπαρξη των ευρωπαϊκών λαών επί αιώνες, τις κοινές τους εμπειρίες, τον αλληλοεπηρεασμό των πολιτισμών τους, τους συγγενείς τρόπους ζωής και οργάνωσης των κοινωνιών τους.

Προκύπτει από την κοινότητα αξιών, γνώσεων, τις εμπεδωμένες πρακτικές συνεργασίες αλλά και τα οδυνηρά βιώματα των πολέμων και του σκοταδισμού. Συνδέεται με ένα πλέγμα αρχών, στο οποίο η δημοκρατία, η προσωπική ελευθερία, ο σεβασμός του ατόμου, η παιδεία και η συνεχώς επεκτεινόμενη

γνώση παίζουν πρωτεύοντα ρόλο. Το σχέδιο αυτό αφορά την ανάγκη κοινής δράσης, το αναπόφευκτο κοινό μέλλον σ' ένα κόσμο, που αλλάζει με την παγκοσμιοποίηση και στον οποίο νέες δυνατότητες έχουν όλο και πιο καθοριστική παρουσία». (ομιλία στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών με θέμα «Μια νέα ευρωπαϊκή πολιτική είναι αναγκαία», 7 Φεβρουαρίου 2014).

18. ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΨΗΦΟ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΟΝΑΣ!

27-5-2014

Η «Διάσκεψη των Προέδρων» που σχηματίζεται από τους προέδρους των πολιτικών ομάδων της Ευρωβουλής στις 27 Μαΐου συμφώνησε να δώσει στον Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ την πρώτη εντολή για να οριστεί Πρόεδρος της Επιτροπής. Ως γνωστόν, η υποψηφιότητα Γιούνκερ με την ψήφο του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος κατέλαβε την πρώτη θέση σε αριθμό εδρών στις Ευρωεκλογές. Η Διάσκεψη των Προέδρων υπενθυμίζει ότι σύμφωνα με τη Συνθήκη της Λισσαβόνας το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφασίζουν από κοινού τον πρόεδρο της Επιτροπής μετά από διαβουλεύσεις. Έτσι στο πλαίσιο της Διάσκεψης των Προέδρων αποφασίστηκε ότι ο υποψήφιος της μεγαλύτερης πολιτικής ομάδας, Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ να είναι ο πρώτος που θα επιχειρήσει να πετύχει την απαραίτητη πλειοψηφία για την εκλογή του. Σύμφωνα με σχετικό ρεπορτάζ του ΚΥΠΕ στις 27 Μαΐου «η απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων δεν ήταν ομόφωνη, ωστόσο συγκέντρωσε την πλειοψηφία που απαιτείται, δεδομένου ότι υποστηρίχθηκε από πολιτικές ομάδες που διαθέτουν 645 έδρες στην απερχόμενη ολομέλεια της Ευρωβουλής επί συνόλου 766 και 561 έδρες στην επόμενη ολομέλεια που θα αναλάβει την 1η Ιουλίου επί συνόλου 751 εδρών. Η σημερινή απόφαση συμφωνήθηκε να κοινοποιηθεί από τους προέδρους των δύο μεγαλύτερων πολιτικών ομάδων, τον Ζοζέφ Ντολ (Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα) και Χάνες Σβόμποντα (Ευρωπαϊκό Σοσιαλιστικό Κόμμα) στον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Χέρμαν Βαν Ρόμπει, ενόψει της συνάντησης των Ευρωπαίων ηγετών στις Βρυξέλλες».

Η κίνηση αυτή είναι σωστή για τρεις λόγους: 1. γιατί αυτό προβλέπεται από τη Συνθήκη, 2. γιατί αυτό ενδυναμώνει το ρόλο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, και, 3. γιατί απαντά στις φήμες ότι ο άγγλος πρωθυπουργός Κάμερον αναζητά φόρμουλες για να παρακάμψει τη θεσμική τάξη και να βρει λύση έξω από την πρόταση των πολιτών στις 25 Μαΐου- κάποιο όνομα που δεν έτρεξε στις Ευρωεκλογές. Είναι πολιτικά και θεσμικά ορθό, αυτά που οι Συνθήκες προνοούν, να τηρούνται. Τόσο απλό αλλά και τόσο σημαντικό ως μήνυμα εγκυρότητας σε όσους πιστεύουν ότι η ΕΕ χρειάζεται να πείσει με έργα ότι πολλά πράγματα μπορούν να γίνουν καλύτερα και γρηγορότερα.

Η λύση μπορεί και πρέπει να βρεθεί με έναν που έθεσε υποψηφιότητα, τον οποίον οι ευρωπαίοι πολίτες είδαν και άκουσαν στην προεκλογική περίοδο. Συνεπώς, ο Γιούγκερ, μετά ο Μ. Σούλτς και μετά ο Γ. Φέρχοφστατ μέσα από συμβιβαστικές φόρμουλες μπορούν να δώσουν την καλύτερη δυνατή λύση για την θέση του προέδρου της Επιτροπής. Η χρονοβόρα διαδικασία, η αγνόηση της Συνθήκης και οι τρικλοποδιές Κάμερον ωφελούν μόνο τους αντιπάλους της ΕΕ και, ως γνωστόν, ο άγγλος πρωθυπουργός κάνει ότι περνά από το χέρι του για να βοηθήσει τον Ν. Φαράτζ...

19. ΓΡΑΜΜΗ ΛΟΝΔΙΝΟ-ΣΚΩΤΙΑ-ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ...

12-5-2014

Σύμφωνα με ρεπορτάζ του Α. Γκαβού στο ΚΥΤΠΕ στις 11 Μαΐου ο πρωθυπουργός της Βρετανίας Ντέιβιντ Κάμερον δήλωσε ότι «με ελπίδα, σθένος και αισιοδοξία» αντιμετωπίζει την προοπτική επιτυχίας των προσπαθειών του να επαναδιαπραγματευθεί τη σχέση της χώρας του με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μιλώντας στην τηλεόραση του ΒΒC, επανέλαβε «πως είναι απολύτως ξεκαθαρισμένο ότι σε περίπτωση νέας εκλογικής νίκης του θα έδινε στους Βρετανούς πολίτες αδιαπραγμάτευτη εγγύηση περί της διενέργειας δημοψηφίσματος για παραμονή ή έξοδο από την ΕΕ έως το τέλος του 2017. Ερωτηθείς αν αυτό σημαίνει ότι θα συνιστούσε στους Βρετανούς να ψηφίσουν υπέρ της εξόδου από την ΕΕ σε περίπτωση που δεν πετύχει τις αλλαγές που

επιθυμεί, ο κ. Κάμερον απάντησε ότι είναι βέβαιος πως οι διαπραγματεύσεις θα είναι επιτυχημένες. Με βάση αυτό, θα ταχθεί υπέρ της παραμονής σε μια αναμορφωμένη ένωση. Διευκρίνισε ότι οι αλλαγές που επιδιώκει άπτονται των τομέων της μετανάστευσης, του κράτους πρόνοιας, της ενιαίας αγοράς και της ικανότητας των εθνικών κοινοβουλίων να υπερισχύουν των Βρυξελλών. Είπε ότι η πιο σημαντική αλλαγή θα ήταν η διασφάλιση της μη ισχύος για το Ηνωμένο Βασίλειο του στόχου της στενότερης πολιτικής ένωσης, που προβλέπεται στη Συνθήκη της Ρώμης.

Ο Ντέιβιντ Κάμερον πρόσθεσε ότι και άλλες χώρες στην Ευρώπη θέλουν αλλαγές στην ΕΕ. «Η ευρωζώνη χρειάζεται αλλαγή - χρειάζεται τραπεζική ένωση, χρειάζεται περισσότερη δημοσιονομική ένωση. Επομένως, είναι απολύτως θεμιτό να ζητάμε και τις δικές μας αλλαγές». Επισήμανε ότι ήδη άλλοι Ευρωπαίοι ηγέτες, «συμπεριλαμβανομένης για παράδειγμα της Άνγκελα Μέρκελ», δεν έχουν απορρίψει ασυζητητί αυτά που λέει η Βρετανία. «Αντίθετα, λένε «ναι», μπορούμε να συζητήσουμε αυτά τα θέματα». Σχολίασε ότι η θέση του κόμματός του είναι θετική έναντι της ΕΕ, σε αντίθεση με τον αρνητισμό του ευρωσκεπτικιστικού Κόμματος Ανεξαρτησίας Ηνωμένου Βασιλείου, που προηγείται σε αρκετές δημοσκοπήσεις ενόψει των ευρωεκλογών. Ο ηγέτης του κόμματος Νάιτζελ Φαράτζ καταλόγισε στον πρωθυπουργό «προσποιοιτό ευρωσκεπτικισμό».

Είναι δικαίωμα κάθε χώρας να επιλέγει την εξωτερική της πολιτική. Ο Κάμερον πιστεύει αυτά για τη χώρα του, αλλά την ίδια στιγμή αγωνίζεται να κρατήσει την Σκωτία μέσα στο Ηνωμένο Βασίλειο χρησιμοποιώντας τα αντίθετα επιχειρήματα! Αυτά δείχνουν ότι το Λονδίνο έχει πάρει το δρόμο που οδηγεί σε μια ιδιόμορφη συγκατοίκηση με την ΕΕ, ίσως λίγο μέσα, λίγο έξω, ζητώντας να γίνει ανενεργή η στενότερη πολιτική ένωση, που προβλέπεται στη Συνθήκη της Ρώμης.

Είναι άξιο λόγου το γεγονός ότι η Συνθήκη της Ρώμης ισχύει από το 1957 και το Λονδίνο, κάτω από την πίεση του ακροδεξιού «Κόμματος της Ανεξαρτησίας», ζητά να συζητήσει τώρα αυτή την προοπτική. Σε ανάλογο ζήτημα που θέτει η ηγέτης του Εθνικού Μετώπου Μ. Λεπέν στη Γαλλία περί αποχώρησης των Παρισίων από την ΕΕ, ο πρόεδρος Ολάντ δήλωσε με σαφήνεια ότι «τυχόν αποχώρηση της Γαλλίας από την ΕΕ, σημαίνει αποχώρηση της Γαλλίας από την ιστορία». Κάθε εποχή, κάθε συγκυρία έχει και τους ηγέτες που της αξίζουν.

20. ΕΝΑΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ, ΠΙΟ ΙΣΧΥΡΗ ΕΥΡΩΖΩΝΗ

30-3-2014

Σύμφωνα με ανταπόκριση του ΑΤΕ από τις Βρυξέλλες στις 28 Μαρτίου ο Υπουργός Οικονομικών της Γερμανίας Βόλφγκανγκ Σόιμπλε, σε ομιλία του στο Κολέγιο της Ευρώπης στην πόλη Μπριζ του Βελγίου, τάχθηκε «υπέρ ενός Ευρωπαϊού Επιτρόπου με αυξημένες αρμοδιότητες στα θέματα των εθνικών προϋπολογισμών αλλά και υπέρ της αναθεώρησης της Συνθήκης της ΕΕ το συντομότερο δυνατόν μετά τις ευρωεκλογές».

Σύμφωνα με τον Β. Σόιμπλε ο Επίτροπος Ανταγωνισμού Χοακίν Αλμούνια, «έχει τη δυνατότητα να εγείρει αντιρρήσεις εφόσον θεωρεί ότι ένα μέτρο που λαμβάνεται από κάποια κυβέρνηση κράτους μέλους παραβιάζει τους κανόνες κρατικών ενισχύσεων της ΕΕ, χωρίς αυτό να θεωρείται παραβίαση της εθνικής κυριαρχίας μιας χώρας. Η ιδέα για έναν Επίτροπο, ο οποίος θα μπορεί να απορρίψει τα σχέδια του προϋπολογισμού μιας χώρας δεν είναι τόσο διαφορετική. Πρέπει να τηρούμε τους κανόνες που έχουμε συμφωνήσει. . . είμαστε όλοι υποχρεωμένοι να επιμένουμε να εφαρμόζονται τα συμφωνηθέντα».

Αν και ο Σόιμπλε αναφέρεται σε μερικά αυτονόητα («να εφαρμόζονται τα συμφωνηθέντα»), εντούτοις η παρέμβασή του εγείρει ένα μείζον ζήτημα θεσμικής οργάνωσης της ΕΕ. Ειδικότερα ο Επίτροπος Όλι Ρεν ασχολείται με τα ζητήματα της οικονομίας, ο Ι. Νταιομπλουμ είναι πρόεδρος του Ευρογρουπ, ο Επίτροπος Χ. Αλμούνια για τον Ανταγωνισμό, ο Επίτροπος Μ. Μπαρνιέ Επίτροπος για την Εσωτερική Αγορά και τις Υπηρεσίες. Ποιος τελικά διευθύνει την ορχήστρα; Η δομή είναι πολύπλοκη, δυσκίνητη, απογοητεύει η έλλειψη καθαρής βούλησης για να αλλάξουν τα πράγματα. Αλλαγή στη δική μου άποψη σημαίνει ένας Υπουργός Οικονομικών για την Ευρωζώνη και όχι τρεις ή τέσσερις. Ένα μόνο πρόσωπο που θα μετέχει στην Επιτροπή, θα ηγείται της ευρωζώνης και θα ελέγχει τους εθνικούς προϋπολογισμούς σύμφωνα με τα κείμενα που έχουν συμφωνηθεί. Αν και θεωρώ τη λύση αυτή «αυτονόητα» σημαντική, το ζήτημα είναι ότι δεν προχωρά γιατί η δομή της ΕΕ παραμένει δυσκίνητη, τα κράτη-μέλη κοιτάζουν περισσότερο να έχουν ένα δικό τους εκπρόσωπο εδώ ή εκεί, αντί να αναθεωρήσουν τις πολύπλοκες διαδικασίες προς όφελος του ευρωπαϊού πολίτη και της ανάπτυξης της ευρωπαϊκής οικονομίας. Αν τα κράτη είναι απρόθυμα να προτείνουν αυτές τις λύσεις, είναι φυσιολογικό να

υπάρχουν αντιδράσεις, καθυστερήσεις, πολύπλοκες γραφειοκρατικές ρυθμίσεις. Χρειάζεται σχέδιο και πρωτοβουλίες από όσες δυνάμεις πιστεύουν στην ευρωπαϊκή ενοποίηση, χρειάζεται να κάνουν περισσότερα όσοι θέλουν και μπορούν να δώσουν σάρκα και οστά στην «περισσότερη ΕΕ» μέσα από την αποφασιστική ενίσχυση της διακυβέρνησης στις χώρες- μέλη της ευρωζώνης. Επί του θέματος αυτού ο Β. Σόιμπλε στην ίδια ομιλία του «ζήτησε την αναθεώρηση της Συνθήκης της ΕΕ το συντομότερο δυνατόν, αυτό θα μπορούσε να γίνει μετά τις ευρωεκλογές. Αν η συνθήκη αλλάξει προς την ενίσχυση της διακυβέρνησης στην ευρωζώνη, θα χρειαστεί μια «γέφυρα» για τις χώρες εκτός της ζώνης του ευρώ. Γιατί να μην δημιουργηθεί ένα Ευρωκοινοβούλιο για τα κράτη μέλη της ευρωζώνης; διερωτήθηκε ο Σόιμπλε».

Οι απόψεις αυτές, αν δεν γίνονται για να εντυπωσιάσουν το ακροατήριο, καταλήγουν να είναι αντιπαραγωγικές. Αν αυτό είναι το ζήτημα, και πράγματι αυτό είναι το ζητούμενο, όσοι ενδιαφέρονται να οργανώσουν την πολιτική ενοποίηση πάνω σε πιο στέρεες βάσεις, οφείλουν να πάρουν πρωτοβουλίες μέσα στο θεσμικό πλαίσιο της ΕΕ και να δείξουν ένα δρόμο. Σήμερα η κοινή γνώμη αμφιβάλλει, η κρίση ενδυνάμωσε τα ερωτήματα και οι Ευρωεκλογές στις 25 Μαΐου έχουν πολύ σημαντικούς αντιπάλους-αποχή, κόμματα του ακροδεξιού αντιευρωπαϊκού πόλου, πολιτικές του «όχι σε όλα» με κρυμμένη ευρωσκεπτικιστική διάθεση. Αυτά τα ρεύματα δεν τα αντιμετωπίζεις με διάφορες ομιλίες αλλά με σαφείς πρωτοβουλίες με κατεύθυνση την αλλαγή της Συνθήκης της ΕΕ για την ενίσχυση της διακυβέρνησης στην ευρωζώνη.

